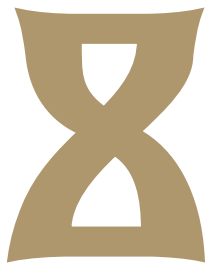
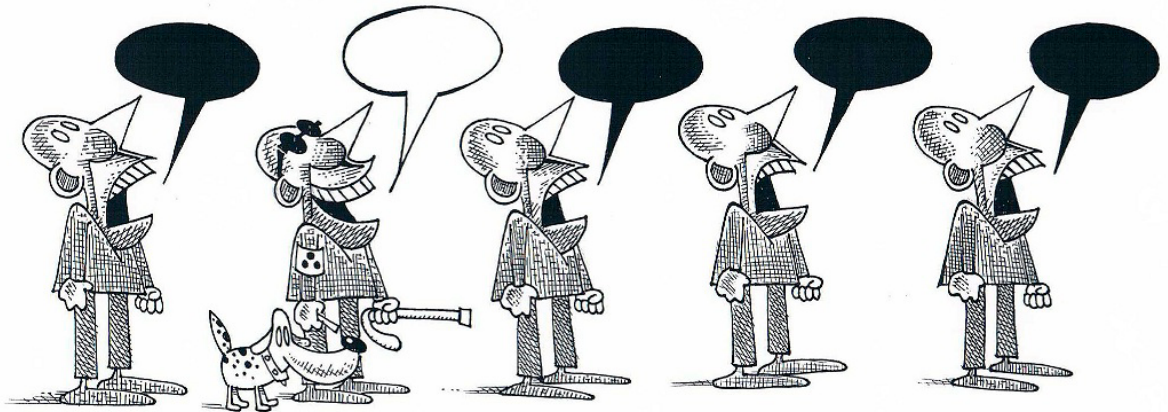
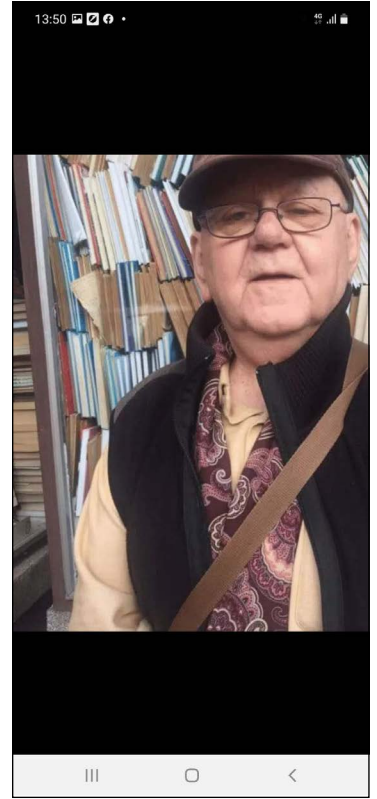
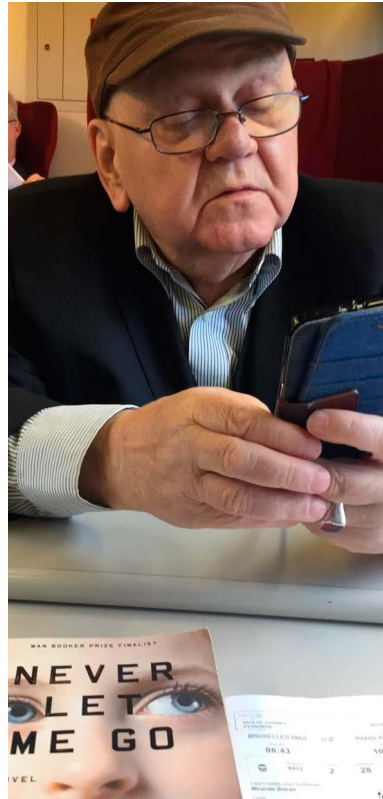
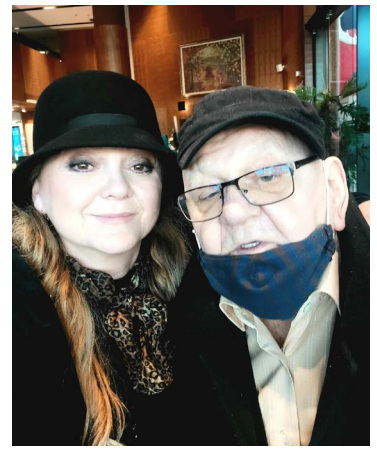

Midhat Ajanović Ajan

INTERVJU Elma Kovačević Bajtal, ambasadorica
BiH u Republici Hrvatskoj • **ABDULAH SIDRAN**
(2. 10. 1944. – 23. 3. 2024.) • **DOGAĐANJA**
Obilježen Dan nezavisnosti BiH • Kulturno-
-informativni centar Ambasade BiH u Zagrebu:
tribine, izložbe, koncerti, razgovori o književnosti
• Jasmin Imamović „Ljetopis o kralju Tvrtku”
• Ibrahim Kajan „Katarina kraljica bosanska”
• Esad Bajtal: Paradoksi, dramatika i tragika
sevdalinke • **IN MEMORIAM** Sociolog i akademik
Ivan Markešić • **IZ MEDIJA** Senadin Lavić:
Potkopavanje Bosne • Akademik Esad Duraković:
O bosanstvu • **KULTURA** Škrinja starih priča
• Ansambl **BOSANA** poziva nove članove

Iz obiteljskog albuma

Mora

ŠTA to radiš sine?

Sanjam, majko. Sanjam, majko, kako pjevam,
a ti me pitaš, u mom snu: šta to činiš, sinko?

O čemu, u snu, pjevaš, sine?

Pjevam, majko, kako sam imao kuću.

A sad nemam kuće. O tome pjevam, majko.

Kako sam, majko, imao glas, i jezik svoj imao.

A sad ni glasa, ni jezika nemam.

Glasom, koga nemam, u jeziku, koga nemam,
o kući, koju nemam, ja pjevam pjesmu, majko.

Uzevši kost i meso

MENI više ništa, ni ružno ni dobro,
ne može da se desi. Ostalo je naprosto
da brojim dane, ko smjeran redov, s malom
razlikom u smislu i žestini. Treba to pojmiti
i izgovoriti, napokon, mirno: doći će
i uzeće sve, uzevši kost i meso.

A juni je mjesec u svijetu, i cvate dud,
ospu se kiše, i minu, tren prođe, odjednom,
odasvud, u visinu, uzlijeće ljubav i prepun je
polena zrak, u polenu patnja mužjaka vri,
i nebo zari ljubavlju, jer juni je
mjesec u svijetu, i dud zri.

Ona će doći. Uzevši kost i meso, uzeće sve:
olovku s grafitnim srcem na stolu, pamet i
dušu, na zidu sliku – muziku od koje soba sja,
suzu i strah, i prepun polena zrak. Potom:
mrak, mrak, mrak, mrak.

A juni je mjesec u svijetu. Ospu se kiše,
i minu. Ljubavlju gori nebo i mrljaju pisci
ruke indigom ko djeca dudom. Prepun je polena
zrak. U polenu patnja mužjaka vri.
Juni je mjesec u svijetu, i dud zri.

BOŠNJAČKI GLAS

Informativno glasilo
Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske
ISSN: 1846-3215

Izdavač

Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske

Za izdavača

Hase Salihović

Glavni i odgovorni urednik

Bosiljko Domazet

Zamjenici glavnog urednika

Sead Berberović

Mirela Čaušević

Tehnički i grafički urednik

Srećko Brdovčak Mac

U ovom broju pišu i govore

Denis Beganović, Esad Duraković,

Mirela Čaušević, Alma Halilović,

Elma Kovačević Bajtal,

Senadin Lavić

Fotografije

Ognjen Karabegović

Nikola Šolić

Dizajn

Damir Bralić i Andrija Mudnić

Prijelom

Ivana Franjić Jelača

Tisak

Grafomark d.o.o., Zagreb

Naklada: 800

Tiskano uz financijsku potporu
iz Državnog proračuna RH
posredovanjem Savjeta za
nacionalne manjine

ABDULAH SIDRAN

Mora ; Uzevši kost i meso

3

RIJEČ UREDNIKA

O nezavisnosti

5

DOGAĐANJA

Obilježen Dan nezavisnosti BiH
u Primorsko-goranskoj županiji

6

Obilježen Dan nezavisnosti

BiH u Istarskoj županiji

9

INTERVJU

Elma Kovačević Bajtal,
ambasadorica BiH u Republici Hrvatskoj

10

DOGAĐANJA/PUTOPIŠ

Posjet Cazinskoj krajini

17

DOGAĐANJA

Ambasadorica Elma Kovačević-Bajtal na tribini
„Evropski put Bosne i Hercegovine”

DOGAĐANJA/KULTURA

Tragom Evlije Čelebija
kroz Hercegovački sandžak

19

Diplomatija BiH od nezavisnosti do Dejtona

Koncert Gitarističkog dua MAS

20

Razgovori o književnosti,

Midhat Ajanović Ajan

21

Predstavljanje romana Jasmina Imamovića

„Ljetopis o kralju Tvrtku”

22

Središnja svečanost obilježavanja

Dana nezavisnosti BiH u Republici Hrvatskoj

24

Predstavljanje knjige

„Katarina kraljica bosanska” Ibrahima Kajana

25

Esad Bajtal: Paradoksi,

dramatika i tragika sevdalinke

27

Izložba slika, Ivica Šimić

28

DOGAĐANJA

Skupštine BNZ

29

IN MEMORIAM

Sociolog i akademik Ivan Markešić

30

IZ MEDIJA

Senadin Lavić: Potkopavanje Bosne...

32

Akademik Esad Duraković: O bosanstvu...

35

KULTURA

Škrinja starih priča

37

Ansambli BOSANA poziva nove članove

38

Obilježavanje dana materinskog jezika

38

ABDULAH SIDRAN

Šetnja sa Stevanom

39

Abdulah Sidran, biografija

41

Napomena:

Tekstovi koje objavljujemo izražavaju stavove samih autora, a ne redakcije ili nakladnika. Misija časopisa je prenositi mišljenja i stavove o raznolikim problemima i zbivanjima te tako pridonijeti uspostavljanju dijaloga. Pozivamo zainteresirane da nam pošalju svoje radove na mail bosnjackiglas@gmail.com Posjetite i stranice www.bnzh.hr kao i Facebook [Bosnjacki glas BNZH](https://www.facebook.com/Bosnjacki.glas.BNZH).

RIJEČ UREDNIKA
Bosiljko Domazet

O nezavisnosti

ISTEKLO vrijeme protekle godine kao da je označeno svekolikim pripremama za izbore. Kada još jednom pogledamo unatrag sjetit ćemo se svih najava kako nas u 2024. čeka super izborna godina, od lokalnih, parlamentarnih, europskih, sve do predsjedničkih izbora.

Kakva će ova godina biti tek ćemo vidjeti i naslućivati. Prema onome što vidimo kad se podsjetimo vijesti iz lanjske godine, sve je nekako uobičajeno. Osim rata u Ukrajini koji ulazi u treću godinu i onoga u Gazi započetog u listopadu lani. Kao da smo svjedoci stalnoga ratovanja i porasta broja onih zemalja koje se za rat pripremaju. Ili se možda varamo?

Naime, što je primjerice s nezavisnošću 'naših' novonastalih država, ima li nezavisnosti u dovoljnoj mjeri, ili barem onoliko koliko očekuju stanovnici svake od njih? U svakom slučaju, Bošnjački glas, oglašava se u ovoj godini s planiranih šest brojeva. Širimo i broj suradnika, ali to ovisi i o vama koji nas pratite ovdje te na web stranicama i na društvenim mrežama.

Redakcija u nešto izmijenjenom sastavu i dalje otvara prostor razgovora o svim temama koje se tiču djelovanja i rada bošnjačke zajednice. O tome smo svjedočili i pisali u dosadašnjim izdanjima, što tiskanih, što objavljenih na web stranicama. Od broja 51. iz sada već davnog siječnja 2020. godine kada smo započeli s novim konceptom, vizualnim i sadržajnim izašlo je 31 izdanje Bošnjačkog glasa.

Nastavljamo i ovim, nimalo suvišnim, podsjećanjem na referendumsku odluku o nezavisnosti Bosne i Hercegovine, jer su i to teme ovog, a vjerujem i sljedećih izdanja Bošnjačkog glasa.

Skupština Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (SR BiH), na zajedničkoj sjednici Vijeća, održanoj 24. i 25. januara 1992. donijela je Odluku o raspisivanju referenduma za utvrđivanje statusa BiH.

Punoljetni građani BiH glasali su (29. februara i 1. marta 1992.) na referendumu na kojem je jedino pitanje bilo: „Jeste li za suverenu i nezavisnu Bosnu i Hercegovinu, državu ravnopravnih građana, naroda Bosne i Hercegovine - Muslimana, Srba, Hrvata i pripadnika drugih naroda koji u njoj žive?“

Od ukupnog broja glasača 3.253.847 na referendum je izašlo i glasalo 2.067.969 ili 64,14 posto; ZA je zaokružilo njih 2.061.932 ili 99,4 posto, dok je za NE bilo 6.037 ili 0,29 posto te nevažećih 5.227 ili 0,25 posto listića.

Rezultati referenduma proglašeni su 6. ožujka/marta 1992. godine, a mjesec dana kasnije (6. april 1992.), prva je nezavisnost Bosne i Hercegovine priznala Europska zajednica, dan kasnije Sjedinjene Američke Države, a zatim je BiH primljena u članstvo Ujedinjenih naroda, 22. svibnja/maja 1992. godine. Te godine, ujedno i prve ratne, 76 država svijeta priznalo je Bosnu i Hercegovinu kao nezavisnu državu.

Dan nezavisnosti prvi put je proslavljen 7. aprila 1995. godine.

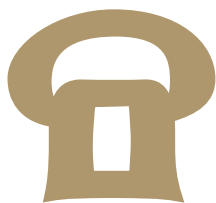
I danas se, međutim, Dan nezavisnosti obilježava samo u jednom dijelu teritorije Bosne i Hercegovine, odnosno u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Onaj drugi dio BiH proslavlja „Dan RS“ usprkos tome što je Ustavni sud BiH u dva navrata, 2015. i 2019. godine, obilježavanje tog datuma presudio neustavnim jer se time diskriminiraju Hrvati i Bošnjaci kao pripadnici naroda koji su konstitutivni i u Republici Srpskoj. K tome, vlasti RS i lani, obilježavanjem 9. siječnja kao dana tog entiteta odbili su presude Ustavnog suda BiH, a prije toga organizirali su i referendum s apsurdnim pitanjem o tome jesu li stanovnici za to da se presude Ustavnog suda poštuju!?

U nadi da ćemo jednog dana dočekati naznake pravne države, svako vam dobro.

Tekst i fotografije:
Denis Beganović

Obilježen Dan nezavisnosti BiH u Primorsko-goranskoj županiji

6

Vijeće bošnjačke nacionalne manjine općine Viškovo, zajedno s vijećima grada Kastva i vijećem za Primorsko-goransku županiju te u drugom BNZ za PGŽ, organiziralo je 1. ožujka 2024. godine u Domu hrvatskih branitelja na Viškovu prigodan program.

SVEČANOSTI su, pored mnogih predstavnika bošnjačke i drugih nacionalnih manjine, prisustvovali i općinska načelnica Sanja Udović i njezin zamjenik Denis Mladenčić te izaslanik župana, viši savjetnik za protokol i međunarodnu suradnju Dorian Celcer. Pored predstavnika lokalne i županijske vlasti, programu su nazočili i saborska zastupnica Ermina Lekaj Prljaskaj, imam Medžlisa IZ Rijeka Dženan ef. Čaušević te predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća Armin Hodžić.

Organizatorica programa, Nura Kurtović izrazila je dobrodošlicu svim prisutnima i uputila riječi zahvale Hrvatskoj i njenim institucijama koje manjinama omogućuju kvalitetnu integraciju u sve segmente društva.

Naša Općina s načelnicom Udović velika nam je potpora, rekla je Nura Kurtović. Spomenula je i kako se ovih dana opraštamo od jednog od najvećih aktivista Bošnjačke zajednice PGŽ, Šehrizada Begića, koji je dao znatan doprinos oko formiranja manjinskih općinskih, gradskih i županijskih predstavničkih tijela u jedinicama lokalne uprave i samouprave. Mnogi ga također pamte po izvrsnoj interpretaciji sevdalinki.

Načelnica općine Viškovo Sanja Udović također je pozdravila prisutne te naglasila zadovoljstvo time što je večeras u Domu hrvatskih branitelja nazočan veliki broj predstavnika nacionalnih manjina te kulturno umjetničkih društava koji nastupaju u programu. Čestitajući Dan nezavisnosti BiH, načelnica Udović istakla je potporu multikulturalnosti u svim segmentima djelovanja, uz priliku da komuniciramo i razmjenjujemo iskustva, jer time obogaćujemo društvo, odnosno svaku zajednicu.

U ime župana Primorsko-goranske županije gostima se obratio viši savjetnik za protokol i međunarodnu suradnju Dorian

Nekoć se BiH branila oružjem a danas treba da je branimo perom, obrazovanjem, moralom i etikom kao ovdje u Viškovu, Rijeci, tako i u Zagrebu i diljem svijeta.

Celcer koji je naglasio da su Hrvatska i BiH povijesno i zemljopisno duboko povezane, a put do neovisnosti dviju zemalja bio je sličan i nimalo lagan.

Saborska zastupnica Ermina Lekaj Prljaskaj, naglasila je da su nacionalne manjine veliko bogatstvo za Republiku Hrvatsku što su dokazale i tijekom Domovinskog rata pa tako i bošnjačka nacionalna manjina svojim doprinosom. S ponosom je spomenula da je ova županija među prvima koja je organizirala etno smotru gdje su svi pripadnici nacionalnih manjina pokazali svoje bogatstvo, kulturu, tradiciju i svoju baštinu.

„Prije 32 godine održan je referendum o nezavisnosti na kojemu su Hrvati i Bošnjaci zajedno glasali za suverenu, nezavisnu i demokratsku BiH. O historijskim događajima svi već znamo, međutim htio bih ovdje naglasiti i postaviti dva pitanja koja su vezana za budućnost, koja su vezana za pogled prema naprijed. Prvo je pitanje gdje je BiH danas nakon referenduma, što bi bilo kada bi referendum o nezavisnosti bio ove nedjelje, bi li rezultati bili isti? Ovo je retoričko pitanje koje tjera na razmišljanje, ali ono će nas natjerati da damo puno odgovora, jer mi koji živimo izvan BiH imamo pred sobom zadatak da ovdje u PGŽ, Istarskoj županiji, Zagrebu, Briselu, Berlinu, ma gdje bili i živjeli brinemo o Bosni i Hercegovini. Nekoć se BiH branila oružjem a danas treba da je branimo perom, obrazovanjem, moralom i etikom kao ovdje u Viškovu, Rijeci, tako i u Zagrebu i diljem svijeta. Moje drugo pitanje je gdje smo mi Bošnjaci u Hrvatskoj u toj priči, kako možemo biti most i suradnja. Vrijeme je da mi tamo gdje jesmo, gdje smo utkali svoje živote, mi smo rame uz rame s našim saveznicima, prijateljima Hrvatima branili ovu domovinu, a sad je želimo zajedno sa njima i graditi. Graditi budućnost za našu djecu. Prema tome, ono što je za nas važno, da naši autentični predstavnici na razinama gdje se odlučuje zastupaju interese bošnjačke nacionalne manjine, ali mi smo i ambasadori naše domovine, svi vi ovdje koji ste iz BiH vi ste njeni ambasadori, donosite u ove krajeve kulturu, tradiciju i običaje i svojim primjerom i obrazom pokazujete što je BiH”, poručio je predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća Armin Hodžić.

U prvom dijelu kulturnog programa predstavio se Dječji hor bošnjačke nacionalne manjine Crikvenice „Jadranski dragulji” koji se prvi put pojavio na nastupima u svome gradu na večeri bošnjačke kulture 4. lipnja 2024. – voditeljica hora je Zinajda Račić.

U nastavku večeri predstavljene su dvije knjige „Krajiške izreke i poslovice”, autora prof. geografije Amira Sijamhodžića iz Bužima te „U naručju vremena” (Bihać i Cazinska Krajina) autora Izeta Perviza. Moderator ove promocije bio je prof. historije Haris Suljadžić.

Druženje u Viškovu upotpunili su još mješoviti pjevački zbor „Behar” riječkog KUD-a Sevdah te mješoviti pjevački zbor „Sevdalije” koji djeluje unutar BNZ za PGŽ.

8

Tekst i fotografije:
Mirela Čaušević

Obilježen Dan nezavisnosti BiH u Istarskoj županiji

POVODOM obilježavanja Dana nezavisnosti BiH delegacije Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre (NZBI) predvođene predsjednikom Senadom Pršičem i predstavnicima SDAH – ogranak Pula na čelu s predsjednikom Kemalom Velagićem

i predstavnicima Udruge Bošnjaka branitelja, tradicionalno su na Mornaričkom groblju u Puli položile vijenac palim Bošnjacima koji su izgubili živote u I. svjetskom ratu. Vijenac je položen na spomen obilježje koje su na Mornaričkom groblju u Puli postavili Bošnjaci Pule i Istre prije dvadesetak godina.

Polaganje vijenca na spomen obilježje upravo na 1. ožujka prilika je da se oda počast našim precima, ali i prilika da se naglasi važnost Dana nezavisnosti BiH i referendum održan 1992. godine. Skupština Republike Bosne i Hercegovine u Sarajevu donijela je, 28. februara 1995. godine, odluku kojom je 1. mart proglašen Danom nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

U subotu, 2. marta 2024. godine, u organizaciji Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre i Nacionalne zajednice Bošnjaka Bujštine Umag na čelu s predsjednicom Mersadom Borić uz prigodan kulturno umjetnički program obilježen je Dan nezavisnosti BiH u sjedištu udruge.

U kulturno umjetničkom dijelu programa nastupio je zbor NZBI *Istarske gondže* koji djeluje pod stručnim vodstvom Ane Orsag, a predstavile su se i novim sevdalinkama koje su pripremile za ovu prigodu.

Obilježavanje Dana nezavisnosti BiH je civilizacijska, humana i građanska dužnost svih građana Bosne i Hercegovine, a ujedno je dobra prilika sjetiti se svih vrijednosti borbe za ljudska prava, borbe protiv fašizma i borbe za slobodu.

Čestitamo svim građanima Bosne i Hercegovine, svim Bosancima i Hercegovcima u domovini i širom svijeta Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

Elma Kovačević Bajtal,
ambasadorica BiH u
Republici Hrvatskoj

Suradnja dvije zemlje u uzlaznoj je putanji

Razgovarao:

Bosiljko Domazet

Fotografije: Nikola Šolić

10 Od proljeća 2023. godine, Elma Kovačević Bajtal imenovana je ambasadoricom Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj. Razgovor smo vodili tek nešto više od pola godine njezina boravka u Hrvatskoj za kojega kaže kao da je puno dulje ovdje s obzirom na niz aktivnosti po dolasku u Zagreb. Obavila je niz bitnih nastupnih posjeta od ministara do predstavnika vlasti na nivou županija i gradova, a također i kod nekoliko udruga. Vjerodajnice Zoranu Milanoviću, predsjedniku Republike Hrvatske predala je 28. rujna lani. Otada zapravo službeno počinje njezin mandat u Republici Hrvatskoj koji je započela sastankom s doajenom diplomatskog kora, što je tradicija u diplomaciji, bio je to nadbiskup Giorgio Lingua, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj.

Prije dolaska u Hrvatsku, bili ste ambasadorica BiH u Kraljevini Norveškoj, kakva su vaša iskustva iz te zemlje i na koji ste način radili na suradnji BiH i Norveške te kakva iskustva nosite s dalekog sjevera u promoviranju BiH?

Od 2008. do 2011. godine bila sam ambasadorica BiH u Kraljevini Norveškoj, bila je to moja prva diplomatska misija na kojoj sam ispekla *zanat*. Iskustva rada u Kraljevini Norveškoj su posebna. Norveška je lijepa i veoma dobro uređena zemlja. A norveške institucije su veoma pristupačne za razgovore i saradnju.

Pored toga, i to valja naglasiti, zahvaljujući našim građanima, koji su se veoma dobro integrirali u norveško društvo, mnoga norveška vrata su mi bila širom otvorena. Pored ostalog, radila sam na povezivanju poslovnih ljudi, te sam, shodno vlastitom profesionalnom iskustvu te vrste, osnovala norveško-bosanskohercegovačku komoru. Također, stupila sam u kontakt sa afirmisanim i uspješnim BiH građanima koji se u Norveškoj bave medicinskom profesijom i kulturom. Ali i u nekim drugim proizvodnim djelatnostima, tada već prepoznatim u toj skandinavskoj zemlji.

I da ne zaboravim, stekla sam nekoliko prijatelja Norvežana koji su istinski, čak dirljivo prijateljski, bili okrenuti ka našoj zemlji i našim građanima. Njihova podrška i pomoć bili su mi veoma dragocjeni. Nekima su dodijeljena i zaslužena priznanja naše zemlje. Svakako je bilo potrebno i zahvalno raditi na promociji turističkih potencijala, tim prije što je, skijaški senzibilnim Norvežanima, Sarajevo bilo više nego dobro poznato po savršenoj organizaciji Zimskih olimpijskih igara 1984. godine.

Ranije ste radili u Vanjskotrgovinskoj komori BiH, te doktorirali na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu kao autorica prve doktorske disertacije o temi

Dr. sc. Elma Kovačević-Bajtal, diplomirala je i magistrirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu, doktorirala na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu o temi: Lobiranje kao instrument suvremene politike. Inicijatorica je organiziranja edukacije o temi lobiranja ekonomske diplomacije te verificirani predavač Agencije za državnu službu BiH za teme: lobiranje i ekonomska diplomacija. Trenerica je za europske integracije Instituta za ekonomiju u Berlinu. Certificirani menadžer za antikorupciju – ISO 37001. Dužnost ambasadorice BiH u Kraljevini Norveškoj obavljala je od 2008. do 2011. godine, a 20. 3. 2023. godine imenovana je za ambasadoricu BiH u Republici Hrvatskoj. Dobitnica je Povelje zahvalnosti za promociju inovatorstva u BiH, Sarajevo, 2004. godine. Koautorica je više knjiga i autorica knjiga „Osnove ekonomske psihologije” i „Uloga lobiranja u savremenoj politici i ekonomiji”.

lobiranja u BiH. Kako ste prenijeli iskustva tadašnjeg znanstvenog rada u novo područje diplomatsko-konzularne djelatnosti? Pomaže li vam to u radu?

Vanjsko politički ciljevi BiH ostali su isti, želimo postati članica Europske unije i NATO-a. Iako Norveška nije članica EU, njezina je legislativa usklađena s evropskom, tako da je i način poslovanja naših kompanija usmjeren poštivanju evropskih standarda. Nekoliko puta susrela sam se s Jensom Stoltenbergom koji je tada bio norveški premijer, a kasnije šef NATO-a.

Ključna aktivnost svakog diplomate je lobiranje tj. zagovaranje interesa svoje zemlje u zemlji primateljici. Da bi uspjele, lobiranje mora razraditi svoju strategiju i taktiku. Strategija je način dolaska do cilja, dok nam taktika govori o neophodnim konkretnim aktivnostima kojim bismo mogli imati uticaj na ciljanu problematiku. Smatra se, da, što je razvijenija država, to su i njene aktivnosti usmjerenije ka realizaciji konkretnih ciljeva. Na tragu tog poimanja i prakse koja ga slijedi širom modernog svijeta, svaka spoznaja lobističke vrste – alati, metode, sredstva, i konačno, poznavanje ljudi kao najvažnije – dobro dođu na praktičnom putu realizacije ideja i metodološki precizno zacrtanih ciljeva.

Nauka bi morala biti temelj svih naših nastojanja, jer nam, kao zkusnuto iskustvo generacija, pomaže da budemo znatno brži i efikasniji. Utoliko više ukoliko i druge strane slijede iste principe i standarde dogovaranja i poslovanja. Nema uspjeha bez uzajamno dobrog razumijevanja i obostranog zadovoljstva učinjenim. Ukratko, lobiranje je dugoročan proces i što se prije krene veće su šanse da će donijeti rezultate.

Temeljni je vaš znanstveni interes bilo lobiranje kao struka. Naravno, kada govorimo o pozitivnom shvaćanju njegova pojma, kako vi to vidite, posebno sada kad ste na čelu Ambasade BiH u RH?

U principu, da biste mogli da uvjerite nekoga da prihvati vaše ideje, stavove, prijedloge, i da donese odluku koja je dobra za vašu državu, prije svega morate da imate valjane, racionalno zasnovane argumente. Moderni svijet se rukovodi ne samo interesnim, nego i principima racionalno spoznatih i iskustveno provjernih mogućnosti koje smanjuju rizik od neuspjeha. Pored toga, na čisto personalnom planu, psihologija nas uči da morate razvijati logičke modele i retoričko-pregovaračke sposobnosti i vještine neophodne za minimum neizbježno-persuazivnog, ubjeđivačkog djelovanja. Naravno, za sve to potreban je kontinuiran trening i permanentno obrazovanje na tragu spoznaja te vrste. Dakle, baviti se ovim poslom danas, znači prije svega učiti, učiti i samo učiti. I to je imperativ modernog, dinamičnog poslovnog svijeta koji slijedi privredno-ekonomski aksiom našeg doba da je vrijeme – novac.

Čitatelje će zanimati i Vaše viđenje uspona i padova u odnosima dvije susjedne zemlje, BiH i RH, ali i odnosi BiH s drugim zemljama na širem području. Kako krenuti u bolje sutra?

Najprije ističem da naše dvije zemlje imaju jako dobru susjedsku saradnju, iako imamo nekoliko otvorenih pitanja. Jedno od njih je ratifikacija sporazuma o granici, iako potpisan još 1999. godine, još nije ratificiran. Ostaje još nekih pitanja vezanih za imovinsko-pravne odnose. Isto tako, želimo potpisati sporazum o socijalnom osiguranju kako bi se i našim građanima omogućio pristup zdravstvenim uslugama u Hrvatskoj, ne samo u hitnim slučajevima.

Usponi i padovi u odnosima dvije zemlje jesu postojali, ali u posljednje vrijeme svjedoci smo uzlazne putanje u odnosima BiH i Hrvatske. U pitanju je proces koji traži kontinuirani angažman svih nas. Konačno, i neizbježno, da bi uspio to mora biti obostrano neupitan dobrosusjedski cilj. Kao što je poznato, Vlada RH jedan je od aktivnijih zagovarača i lobista za dobivanje statusa kandidata BiH i za otvaranje pregovora sa EU. Ne smijemo zaboraviti i ostale države, kao što su Austrija, Slovenija, Italija, Njemačka, sve one koje su nam pomogle u otvaranju pregovora sa Europskom unijom.

U istom smislu i na tragu logike obostranosti, Hrvatska je drugi vanjskotrgovinski partner, značajan investitor. I nadam se, sve bolji i bolji susjed, jer nas ukupno stanje u svijetu danas, geopolitički, kulturni, civilizacijski i ljudski razlozi, zbližavaju na zajedničkom putu u bolju budućnost naših zemalja. Uostalom, to građani naših zemalja očekuju od nas, a mi smo na ovom poslu, ovdje i danas, upravo radi njih.

Konačno, i toga moramo biti svjesni u svakom momentu, građani su ti koji nas plaćaju i naše je da radimo na tragu njihovih očekivanja, želja i nada. A oni žele: red, mir i ljudsku uzajamnost koja će sve to producirati, garantirati i održavati na stabilnoj osnovi, a u funkciji boljeg i sigurnijeg života svih, u ovako nestabilnom i ekspanzionistički raspoloženom okruženju, koje nas, htjeli mi to ili ne, nužno upućuje jedne na druge.

Ono što ističem jest privredna suradnja dvije zemlje na čemu treba dalje raditi. Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, za 2023. godinu, iznosila je 4 milijarde 644 miliona KM, koja je manja za 878 miliona KM u odnosu na 2022. godinu. Učešće Hrvatske u ukupnoj robnoj razmjeni BiH je 10,44%. U vanjskotrgovinskoj razmjeni Bosne i Hercegovine sa Republikom Hrvatskom za 2023. godinu zabilježen je suficit u vrijednosti od 453,62 miliona KM, dok je u prethodnoj godini zabilježen deficit. Pokrivenost uvoza izvozom sa Republikom Hrvatskom za 2023. godinu iznosila je 121,65%.

Hoće li po vama, a i iskustvima Republike Hrvatske, nedavnim datumom otvaranja pregovora s Bosnom i Hercegovinom, možda započeti jednako dugotrajan proces?

Do sada smo pokazali da sve možemo kada hoćemo, pa se nadam da taj put od otvaranja pregovora do punopravnog članstva BiH u EU neće biti dug. Svakako to jest mukotrpan put u kojem se mnogo toga mora prilagoditi, ali u nadi smo da će to biti na dobrobit svim građanima Bosne i Hercegovine. Oni koji bi taj pozitivni ishod dovodili u pitanje na neki način potpisuju i kartu za odlazak građana iz naše zemlje. Jer jedan od argumenata za ostanak u BiH jest približavanje standardima EU čemu se iskreno nadamo.

U posljednje su vrijeme primjetna su brojna događanja u organizaciji Kulturno informativnog centru Ambasade BiH u Zagrebu, što se nekako poklapa s vašim dolaskom. Pretpostavljam da imate plan i najave zbivanja u KIC-u BiH, možete li nam ih predstaviti?

Nažalost, kulturno informativni centar Ambasade BiH, opravdano ili ne, da ne ulazim u to, bio je nevidljiv, a samim tim i naše društvo, država i kultura. To se mora mijenjati, i kao što ste dobro primijetili, radimo intenzivno na tome. Srećom, na tom polju, imam aktivnu podršku mojeg najbližeg saradnika, ministra savjetnika u Ambasadi Zorana Perkovića koji je i voditelj Centra.

Sretni smo, jer u centru Zagreba, u Ilici, nekadašnjem ateljeu Dušana Džamonje, posjedujemo vlastiti prostor za raznolika zbivanja kojima stvaramo priliku za otvorenu komunikaciju. Cilj nam je, a to smo i postigli u proteklih pola godine, da svakih petnaest dana održimo izložbe, predstavljanje knjiga, male koncerte, tribine, simpozije i predstavljanje istaknutih pojedinaca. Pritom, ističem odličnu suradnju koju smo ustanovili s drugama, primjerice Hrvatskim kulturnim društvom Napredak te Bošnjačkom nacionalnom zajednicom.

Kulturno-informativni centar mjesto je susreta i zasigurno prostor zbližavanja i predstavljanja kulture, tradicije, običaja i svega što nas povezuje. Osim toga, može postati i mjesto predstavljanja privrede, turizma i širih zbivanja u povezivanju ali i širenju suradnje dviju zemalja?

U tom smislu, pored rada na polju ekonomske diplomacije, tokom mandata fokus će biti na projektima što intenzivnije kulturne suradnje. Kultura zbližava ljude i narode, zajednice i države, utoliko više i brže, ukoliko ima više zajedničkih elemenata koji vode lakšem uvezivanju, razumijevanju i sporazumijevanju. A u našem slučaju, geografska blizina i stoljeća susjedskih odnosa i upućenosti jednih na druge, već su nas toliko zbližili da se već podavno prepoznajemo i razumijemo kao „svoji“.

Upravo to traži od nas ne samo čuvanje, nego i produbljivanje te iskonske „svojosti“ u svim oblastima kulture, običaja i dobrih međuljudskih odnosa. Konkretno, književnost, poezija, muzika, film, istaknuti umjetnici, akademici i afirmisani intelektualci s obje strane, imat će sve više mjesta u našem Kulturno informativnom centru. Ukratko, i sasvim planski, otvoreni smo za sve vidove saradnje koja zbližava ljude, narode i naše dvije zemlje. Činimo to sa zadovoljstvom i uvjerenjem da je to najbolji put zajedništva i uvezivanja naših društava i zajednica, i njihovog što boljeg razumijevanja.

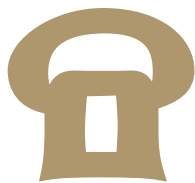
Stalo nam je da naše kulturne manifestacije posjećuju ne samo građani Zagreba, koji su već tu, nego i građani cijele R Hrvatske, uključujući upravo i te slojeve na koje cilja Vaše pitanje. U modernom svijetu, i njegovoj kompleksnoj povezanosti svih fenomena života – ekonomija, privreda, kultura i umjetnost, samo su segmenti te najšire životne cjeline kojoj rođenjem svi zajedno pripadamo. Jer, izuzev čisto didaktički, u svrhu lakšeg izučavanja, nikakva druga granica među nama ne postoji. Holistički pogled na život čini te segmente, sve više i više, ravnopravnim komponentama svakodnevnne egzistencije prosječnog čovjeka danas. Nikakva jednostranost ni isključivost više nisu mogući. Zrela diplomatija mora slijediti logički zov tog holističkog imperativa.

Naravno, prostor Kulturno-informativnog centra je višenamjenski i u narednom periodu planirali smo organizirati privredne događaje, predstaviti mogućnosti privredne saradnje, turističke potencijale, edukacije i prezentacije.

Do sada smo imali odličnu saradnju s brojnim institucijama i pojedincima iz BiH, među kojima ističemo saradnju s Umjetničkom galerijom Bosne i Hercegovine, te kolekcionarom akademikom Asimom Kurjakom, koji je, na samom početku mojeg mandata, za potrebe organizacije izložbe bh slikara, ustupio odabrane slike iz svoje privatne kolekcije. Također, u saradnji sa Internacionalnom akademijom nauka i umjetnosti u Bosni i Hercegovini, planiramo organizirati seriju naučnih predavanja. Na taj će način KIC Ambasade BiH u Zagrebu, imati priliku ugostiti i eminentne znanstvenike iz BiH i RH.

Sredinom studenoga lani bili ste u nastupnom posjetu kod gradonačelnika Grada Zagreba Tomislava Tomaševića. S obzirom na dugogodišnju suradnju Zagreba i Sarajeva, jeste li otvorili neke nove teme i područja suradnje?

Bila je to prva, formalno-oficijelna posjeta prigodnog karaktera, ali smo, tome uprkos, razmotrili neke nove principe i mogućnosti širenja već postojeće saradnje. Razgovaralo se i o mogućoj saradnji u području političkih, kulturnih i ekonomskih inicijativa, kao i unaprjeđenju saradnje u sektoru za saobraćaj. Također je iznesen i prijedlog ponovnog uspostavljanja željezničkog

saobraćaja (putna i teretna linija) između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, te konstatirano da ponovno uspostavljanje zračnog saobraćaja između Zagreba i Mostara doprinosi razvoju turizma i drugih bliskih privrednih sektora.

Ali, da bi ta, i svaka druga saradnja bila uspješna, bitna je kontinuirana i dobro osmišljena komunikacija. Imali smo priliku i sami posvjedočiti da takva saradnja između gradova postoji. Gradonačelnica dr. Benjamina Karić je nedavno na poziv gradonačelnika Tomaševića učestvovala u ceremoniji otvaranja Adventa u Zagrebu. Saradnja između gradova traje više od 20 godina. Tema i mogućnosti za unapređenje saradnje ima, i sigurna sam da će se mnoge od konkretnih inicijativa realizirati, a neke nove pojaviti na horizontu uzajamnih potreba.

Kada je riječ o boljem prometnom povezivanju BiH i RH, postoje li neke inicijative u tom smjeru, pa i u turističkoj suradnji?

Kao što vam je poznato u proteklom periodu zahvaljujući saradnji nadležnih ministarstava uspješno je realizirano nekoliko projekata a posebno želim da istaknem projekte izgradnje novih cestovnih mostova preko rijeke Save, kod Gradiške i kod Svilaja.

Razgovara se i o brojnim projektima moguće saradnje kao što su gradnja brze ceste Jajce – Bihać – Kladuša; rekonstrukcija ceste Posušje – Aržano, dionica Vir – granični prijelaz Pazar; izgradnja autoceste Glamočani Banja Luka – granica RH (Kamensko); gradnja novog mosta i priključnih dionica Orašje – Županja te osiguranje tehnološke interoperabilnosti između elektronskih sistema naplate putarine na području BiH i RH. Također se radi na uspostavljanju željezničke putničke linije Sarajevo – Zagreb, te pripremi Sporazuma o olakšavanju željezničkih graničnih procedura na Koridoru Vc.

Najzad, Hrvatska je zemlja partner na ovogodišnjem sajmu u Mostaru, a na sarajevskom biznis forumu sudjeluju brojne institucije i poduzetnici iz Hrvatske.

Razmjena iskustava, edukacija u oblasti turizma, kreiranje zajedničkih turističkih proizvoda je nešto što već postoji na čemu ćemo svi zajedno, iskreno i na obostranu korist, intenzivno raditi. Tom trendu ne vidim alternative, jer je na tragu životnih potreba i očekivanja građana.

Dan nezavisnosti BiH u Zagrebu, 29. 2. 2024. godine obilježen je upravo u Kulturno informativnom centru predstavljanjem romana „Ljetopis o kralju Tvrtku” autora Jasmina Imamovića, a događaju su prisustvovali Stjepan Mesić i Ivo Josipović, bivši predsjednici Republike Hrvatske, muftija Aziz ef. Hasanović te Sandra Bagarić, operna primadona i Tonči Staničić, bivši veleposlanik RH u BiH. Poželjevši svi ma sretan Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine istaknuli ste ogroman potencijal sposobnih, obrazovanih, pametnih i

Р
Д

uspješnih ljudi, iako su mnogi raseljeni po svijetu. Rekli ste: „Prvog marta davne 1992. godine BiH građani su izglasali nezavisnost države Bosne i Hercegovine, a time i pravo na vlastitu nezavisnost, dostojanstvo i slobodu. Cijena tog izbora nije bila mala, ali je dostojanstveno plaćena i plaćana na očigled cijelog svijeta. Plaćamo je čak i danas.” Ipak, ostaje pitanje za sve nas, koliko i kako se obilježava taj važan dan u samoj Bosni i Hercegovini?

Iako se taj dan još uvijek ne obilježava jednako na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, nada se da ćemo dobiti zakon o praznicima i da ćemo zajedno slaviti praznike naše domovine, od Dana nezavisnosti do Dana državnosti BiH. Obilježavaju se zasad onako kako to politički moment dozvoljava. Nije tajna da neke političke opcije imaju ne samo drugačiji pogled na taj dan, nego i strategije koji taj pogled determiniraju, dobrim dijelom i djelovanjem izvanbosanskih faktora, geopolitičkih interesa i ideologija koje, uvijeno ili otvoreno, kako kad, i kako koja, ne odustaju od antidaytonskih platformi i interpretacija BiH svakodnevnice i njene euro-atlantske budućnosti. Ali, uprkos tome, osnovna intencija svakog iole ozbiljnog društvenog i političkog djelovanja mora biti na tragu potreba, želja i očekivanja građana. A oni žele bolju i sigurniju budućnost u svojoj zemlji, u kojoj će moći da rade, žive, rađaju i vaspitaju djecu na civilizacijski neupitnim principima čovječnosti, uzajamnoga uvažavanja i poštovanja bez kojih nema ozbiljne životne i društvene perspektive. Lične ambicije, ma čije bile, moraju biti podređene opštim, javnim interesima i zajedničkom dobru svih. Ukratko, i iznad svega, mora biti odgovornost svih nas.

Tekst i fotografije:
Denis Beganović

Posjet Cazinskoj krajini

Uoči obilježavanja
Dana nezavisnosti
Bosne i Hercegovine,
29. veljače 2024.
godine, Bošnjačka
nacionalna zajednica
za Primorsko-
goransku županiju
organizirala je
jednodnevni posjet
Cazinskoj krajini.

U JUTARNJIM satima sudionici posjeta, od kojih je nekima ovo bilo prvo putovanje u Cazinsku krajinu, bili su ugodno iznenađeni živopisnim i brdovitim krajem. Zastali smo kod Islamskog centra Maljevac, koji je u sastavu Medžlisa Islamske zajednice Karlovac, gdje tik uz granicu s BiH izranja moderno zdanje centra. Imam džemata Admir ef. Muhić i koordinator Osman Bašić dočekali su putnike, počastili ih, a mnogi od putnika su se dobrovoljnim prilozima uvakufili u gradnju novog centra na korist domaćem stanovništvu i svakom putniku namjerniku.

Putovanje nastavljamo u proslavljeni Bužim o kojem je i The New York Times radio zanimljiv prilog, a priču je zapravo pokrenuo istaknuti književnik rodom iz Sandžaka, rahmetli Nedžib Vučelj koji je iza sebe ostavio mnogobrojna istraživačka djela. Obišli smo mezar Izeta Nanića, jednog od najznačajnijih sinova naše domovine. Slavu Bužima u ratu ponijela je 505. Viteška i njen legendarni komandant, jer je bužimska brigada odigrala ključnu ulogu u obrani Bosne i oslobađanju Unsko-sanskog kantona 15. decembra/prosinca 1993. Odlukom Predsjedništva R BiH, 505. brdskoj brigadi iz sastava Petog korpusa dodijeljen je počasni naziv *viteška*. Za hrabrost, odlučnost, požrtvovanost, za izuzetno isticanje u borbi, odlikovano je 55 boraca iz 505. bužimske – 51 Zlatni ljiljan i 4 Srebrna štita u periodu 1992.-1995.

Pored izlaganja o historijatu rata od strane Edhema Eminića, predsjednika Koordinacije boračkih udruženja Bužim, sudionike putovanja dočekao je i predsjednik Bošnjačke zajednice kulture „Preporod” prof. Amir Sijamhodžić koji je predstavio rad i aktivnosti zajednice.

Između općine Bužim i grada Cazina mnogo je lijepih sela, a jedno od njih se ističe jer u njemu se nalazi pravi mali seoski muzej. Riječ je o „Bujrum kući” koju je mještanim sela Ponjevići kod Cazina, Hasan Keranović oživio i namjestio u ondašnjem ruhu, godinama sakupljajući mnogobrojne predmete i eksponate. Njegov rad prepoznale su mnoge medijske kuće i pojedinci, još samo da ga prepoznaju i ključne institucije, jer je to i turistička ponuda kako za nas tako i za sve one koji cijene prošlost.

Od predstavnika grada Cazina, goste iz Primorsko-goranske županije dočekao je savjetnik gradonačelnika Jusuf Bajrektarević koji je bio i naš vodič tijekom nastavka putovanja. Predsjednik Bošnjačke zajednice za PGŽ i predstavnik bošnjačke nacionalne manjine grada Crikvenice uručili su prigodne poklone našim domaćinima.

U Cazinu smo se, na spomen obilježju poginulim borcima Armije BiH, polaganjem cvijeća i učenjem fatihe, poklonili svima koji su utkali svoje živote u temelje naše domovine. Cvijeće su položili predsjednik BNZ za PGŽ Ermin Burzić i predsjednik udruge Bošnjaka branitelja Domovinskog rata Hrvatske, ogranak Rijeka, Jusuf Brković.

Cazinski gradonačelnik mr. Nermin Ogrješević poručio je: „Ovo je jedan od najznačajnijih datuma, u ključnom trenutku donijeli smo odluku da se izborimo za nezavisnost naše države, naše domovine Bosne i Hercegovine. Naravno, mi smo se poslije toga morali boriti za svoju domovinu, puno naših saboraca je dalo živote za njenu odbranu, puno naših civila je ubijeno, puno

naših majki i sestara je obeščašćeno, sve su džamije i katoličke crkve spaljene tamo gdje je došla agresorska srpska vojska. Imao sam tada 19 godina kada sam došao iz Sarajeva s fakulteta da glasam ovdje u Cazinu za nezavisnost naše domovine. Budimo ponosni na našu armiju, naše borce, naše šehide i odgovorno čuvajmo našu državu Bosnu i Hercegovinu.”

Na svečanoj akademiji u Centru za kulturu i turizam Cazina, kojoj je prisustvovalo mnogo uzvanika i posjetilaca, uživali smo u bogatom kulturnom programu u kojem se cazinskoj publici predstavio i Mješoviti pjevački zbor „Sevdalije” koji djeluje unutar Bošnjačke nacionalne zajednice za Primorsko-goransku županiju.

18

15. SIJEČNJA 2024.

Ambasadorica Elma Kovačević-Bajtal na tribini „Evropski put Bosne i Hercegovine”

AMBASADORICA Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj **Elma Kovačević-Bajtal** sudjelovala je na tribini „Evropski put Bosne i Hercegovine”, koju su u Zagrebu organizirali **Ivana Milas** (Klub žena Udruženja Hrvata Bosne i Hercegovine Prsten) i **Pavo Barišić** (Hrvatska paneuropska unija). Skupu se obratio i predsjednik Internacionalne akademije nauka i umjetnosti u BiH, akademik **Asim Kurjak**. Ambasadorica Kovačević-Bajtal iznijela je detaljan pregled europskog puta BiH te izrazila nadu da će u ožujku doći do otvaranja pristupnih pregovora. Osim ambasadorice, uvodni govornici bili su: naučna savjetnica u Institutu za istraživanje migracija **Vanda Babić-Galić**, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak **Nikola Čiča** te profesor na zagrebačkom Fakultetu političkih znanosti, **Božo Skoko**.

23. SIJEČNJA 2024.

Tragom Evlije Čelebija kroz Hercegovački sandžak

U KIC-U BiH u Zagrebu predstavljena je knjiga „Tragom Evlije Čelebija kroz Hercegovački sandžak”, autora **Dijane Pinjuh**, profesorice na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru i **Anđelka Vlašića**, profesora na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku. Predstavljanje je organizirala Ambasada BiH u Zagrebu u suradnji s izdavačkom kućom „Srednja Europa”. Autori u knjizi obrađuju putovanje osmanskog putopisca Evlije Čelebija koji je 1664. godine posjetio Hercegovački sandžak i u svojem Putopisu ostavio brojna svjedočanstva o Hercegovini i njenim ljudima. Uz autora, Anđelka Vlašića, u predstavljanju knjige sudjelovali su **Damir Agičić**, redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i **Dino Mujadžević** iz Hrvatskog instituta za povijest.

8

8. VELJAČE 2024.

Diplomatija BiH od nezavisnosti do Dejtona

U DVORANI Kulturno-informativnog centra BiH u Zagrebu predstavljena je knjiga „Diplomatija Bosne i Hercegovine od nezavisnosti do Dejtona”, kojoj je autor **Nerkez Arifhodžić**, bivši ambasador Bosne i Hercegovine. Uz autora, knjigu su predstavili: **Vesna Pusić**, redovna profesorica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i bivša ministrica vanjskih i europskih poslova RH, akademik **Damir Grubiša**, bivši diplomat SFRJ i Republike Hrvatske, akademik **Esad Bajtal**, pisac, urednik, recenzent i ugledni javni radnik te **Pavle Mijović**, izvanredni profesor na Katedri filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. Autor u knjizi daje cjelovit prikaz razvoja diplomacije u Bosni i Hercegovini, izazove, prepreke i lutanja tek stvorene države opterećene ratom i ratnim prilikama.

11. VELJAČE 2024.

Koncert Gitarističkog dua MAS

KULTURNO-INFORMATIVNI centar Ambasade BiH u Zagrebu, u suradnji s Hrvatskim kulturnim društvom Napredak iz Zagreba i Udrugom za promicanje kulture i umjetnosti Ja BiH, ugostio je Gitaristički duo MAS iz Sarajeva koji čine afirmirani bosanskohercegovački gitaristi **Đani Šehu** i **Adnan Alagić**. Predstavljajući se širokim spektrom stilova, od baroka do suvremenih djela, duo MAS ostvario je zapažene nastupe u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Hrvatskoj i Italiji.

20

4

15. VELJAČE 2024.

Razgovori o književnosti, Midhat Ajanović Ajan

U OKVIRU tribine „Razgovori o književnosti”, Kulturno-informativni centar u Zagrebu ugostio je bosanskohercegovačkog pisca, karikaturista i filmskog autora **Midhata Ajanovića Ajana**.

Razgovor sa piscem Midhatom Ajanovićem Ajanom o njegovom književnom radu vodio je novinar i publicist **Bosiljko Domazet**.

Tim povodom prisutnima se obratila ambasadorica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj **Elma Kovačević Bajtal**. Istakla je kako je u proteklim mjesecima Kulturno-informativni centar Ambasade Bosne i Hercegovine u Zagrebu otvorio vrata brojnim kulturnim događanjima i ukazala na značaj kulturne saradnje i povezivanja prijateljskih i susjednih zemalja, Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske i kroz tu oblast, čemu KIC nesumnjivo doprinosi.

Midhat Ajanović Ajan je pisac, profesor, karikaturist i filmski autor, rođen u Sarajevu 1959. godine. Diplomirao je novinarstvo u Sarajevu i studirao animaciju u Studiju za crtani film Zagreb filma. Od 1994. živi i radi u Göteborgu (Švedska).

Objavio je više knjiga raznih žanrova uključujući jedanaest romana od kojih je sedam objavljeno u Hrvatskoj te više knjiga iz područja povijesti i teorije filma, stripa, karikature i animiranog filma. Djela su mu prevedena na više jezika.

Za švedsko izdanje romana „Portret crtan ugljem i kišom” dobio je Klas de Wilderovu nagradu koja se dodjeljuje najboljim švedskim piscima useljeničkog porijekla.

29. VELJAČE 2024., UZ DAN NEZAVISNOSTI BIH

Fotografije:
Nikola Šolić

Predstavljanje romana Jasmina Imamovića „Ljetopis o kralju Tvrtku”

Predstavljanjem knjige „Ljetopis o kralju Tvrtku” autora Jasmina Imamovića, Veleposlanstvo Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj, u Kulturno-informativnom centru Ambasade BiH u Zagrebu (KIC BiH), 29. veljače 2024. na svečan je način obilježilo 1. ožujka/marta, Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

UZVANIKE je pozdravio **Zoran Perković**, ministar savjetnik u Ambasadi BiH, posebno spomenuvši cijenjene goste i prijatelje Bosne i Hercegovine, **Stjepana Mesića** i **Ivu Josipovića**, bivše predsjednike Republike Hrvatske, **muftiju Aziza ef. Hasanovića** te **Sandru Bagarić**, opersku primadonu i **Tončija Staničića**, bivšeg veleposlanika RH u BiH.

U predstavljanju knjige sudjelovala je poznata i ugledna hrvatska književnica **Julijana Matanović**, koja je porijeklom iz Bosne i Hercegovine i do odlaska u mirovinu profesorica na Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku te redovni profesor bosanske i bosanskohercegovačke književnosti i teorije književnosti na Odsjeku za književnost naroda Bosne i Hercegovine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. **Sanjin Kodrić**.

Govoreći o ovom svom dijelu, **Jasmin Imamović** osvrnuo se i na ranije objavljene svoje romane „Ubijanje smrti”, „Besmrtni jeleni”, „Obožavatelj trenu”, „Molim te zapiši” i „Slana zemlja”, naglašavajući da je „Ljetopis o kralju Tvrtku” samo logičan slijed dubokog poriva koji nosi u sebi, a to je da kroz povijesne likove i događaje na literaran način progovori o današnjoj Bosni i Hercegovini i onome kako je on vidi i želi.

FILIP DAVID:

LJETOPIS O KRALJU TVRTKU

JE ZNAČAJAN DOPRINOS BOSANSKOJ KNJIŽEVNOSTI

Nalazeći snažno uporište u istorijskoj građi Jasmin Imamović uspješno približava jedno vreme važno za Bosnu i njenu istoriju, sa očevitim asocijacijama na vreme sadašnje.

U ovom romanu – hronici pisac objektivno sagledava period stvaranja i uzdizanja Bosne, uspješno prožimajući fikciju i istorijska dokumenta. Roman stiže u pravo vreme da bolje upoznamo prošlost kako bismo bolje razumeli sadašnjost, današnju Bosnu, njene korene i savremene dileme. Istovremeno, LJETOPIS O KRALJU TVRTKU je značajan doprinos bosanskoj književnosti a Jasmin Imamović u toj književnosti ovim svojim delom potvrđuje posebno mesto.

22

Pozdravnu riječ uputila je **Elma Kovačević Bajtal**, veleposlanica BiH: „Prvog marta davne 1992. godine BiH građani su izglasali nezavisnost države BiH, a time i pravo na vlastitu nezavisnost, dostojanstvo i slobodu. Cijena tog izbora nije bila mala, ali je dostojanstveno plaćena i plaćana na očigled cijelog svijeta. Plaćamo je čak i danas. Otuda važnost večerašnjeg i svih sličnih okupljanja s temom nezavisnosti, mira i slobode. Prvi mart je dan, simbol i put tako shvaćene slobode, slobode za sve. Zato ga obilježavamo i slavimo, s najboljim željama za sebe i druge. Sloboda, mir i dostojanstvo nemaju cijenu. Mi to najbolje znamo, iz vlastitog iskustva, i to želimo svima oko nas: zajedništvo u miru i mir u zajedništvu

razlika. Teritorijalno mala Bosna i Hercegovina je ljudski velika zemlja. Zajedno s njom i njoj zahvaljujući, veliki smo i mi sami.

I kao narod i kao pojedinci koji narodu i narodima BiH pripadaju.

Zato, radimo svi zajedno za sadašnja i buduća pokoljenja Bosne i Hercegovine, radimo za budućnost naše djece. Pokažimo im vlastitim primjerom kako se voli domovina. Domovina duge i slavne prošlosti, *od Kulina bana do našijeh dana*".

„Na legalnom referendumu 1992. godine više od 64 posto naših

građana izjasnilo se za nezavisnost BiH što je bio presudan moment koji ne smijemo nikad zaboraviti.

Posebnu zahvalnost želim iskazati bosansko-hercegovačkim antifašistima, posebno onima iz dva posljednja rata; oni su najzaslužniji zato što imamo državu i možemo obilježavati njezin Dan nezavisnosti. Nažalost, velikodržavni protagonisti pokušavaju našoj državi, BiH, oduzeti prava na postojanje, pokušavaju nam ukrasti i oduzeti i historiju i književnost, ne poštuju naš državni suverenitet, krađu BiH talente u sportu i u brojnim drugim oblastima. Usprkos svemu ne uspijevaju slomiti Bosnu i Hercegovinu; nju nisu trajno uspjele pokoriti ni mnogo jače sile u posljednjih hiljadu godina. Ne šutimo pred nepravdom, ne pristajmo na diskriminaciju; na provokacije ne odgovarajmo mržnjom i razgradnjom, odgovarajmo s razumom i pozitivnom energijom.

To je najbolji odgovor politikama destrukcije i podjela. Dragi prijatelji širom Evrope i svijeta, vama i vašim porodicama želim dobro zdravlje i puno sreće. Neka nam vječno živi naša majka, država BiH.” (Denis Bećirović, član Predsjedništva BiH)

MILE STOJIC:

VJEŠTO, ČITLJIVO, S BRILJANTNIM PASAŽIMA

Novi roman Jasmina Imamovića „Ljetopis o kralju Tvrtku” tematski zahvaća srednjovjekovnu bosansku povijest, jedan nedovoljno istražen i u novije vrijeme često mitologizirani diskurs. Ali, Imamović ne piše historijski roman, on stvara roman o povijesti na temelju dostupnih znanstvenih fakata. On, dakle, ne slijedi i ne iznosi, poput historičara, puku rekonstrukciju događaja, već kao pisac ulazi u dramu bosanskog srednjovjekovlja, u vrijeme kad je vladao bosanski kralj Tvrtko Kotromanić. Dramu koja se ponavlja sve do naših dana, a to ponavljanje mogli bismo nazvati paradigmom bosanskog udesa, gdje jedna mala evropska država uvijek iznova biva plijen interesa velikih evropskih sila. Rekonstrukcija tog historijskog toka u Imamovića postaje živa priča, povijest se pretače u pripovijest, a heroji historije su živi ljudi, koji dijele i naše suvremene nedoumice i pitanja: zbog čega su ljudi na ovim našim prostorima osuđeni na tolike patnje i stradanja. Njegov kroničar, njegovo lirsko Ja, svoju naraciju oplemenjuje i čistom lirikom, tako da ovo djelo u cjelini čini impresivnu romanesknu fresku kako o bosanskoj medijevalnoj povijesti, tako i o našem današnjem vremenu.

Jasmin Imamović, bosanskohercegovački je književnik i političar. Objavio je romane: „Ubijanje smrti”, „Besmrtni jeleni”, „Obožavatelj trenu”, „Molim te zapiši”, „Slana zemlja” i roman-kroniku „Ljetopis o kralju Tvrtku”. Osim romana, objavljivao je kratke eseje, kratke priče, radio drame, a kao pravnik objavio je tri knjige i dvadesetak radova u eminentnim naučnim i stručnim časopisima. Djela su mu prevedena na engleski, poljski, njemački i francuski jezik. Gradonačelnik je Tuzle od 2001. godine, prepoznatljiv po inovativnim rješenjima, zalaganju za zajednički život i kulturu. Uspješno je realizirao svoju ideju o kompleksu SLANIH JEZERA u centru Tuzle, riješio problem redukcija vode nakon 70 godina, utjecao na zaustavljanje tonjenja Tuzle, sudski poništio privatizaciju i stabilizirao javna poduzeća i javne ustanove. Nekad zapuštenu historijsku jezgru pretvorio je u jednu od najljepših u Bosni i Hercegovini, a Tuzlu u turistički centar i grad parkova i trgova, s plažom u centru grada. Osnivač je umjetničkog festivala *Kaleidoskop*, Književnih susreta *Cum grano salis*, nagrade *Meša Selimović* i mnogih kulturnih manifestacija. Prvi spomenik prvom bosanskom kralju Tvrtku I Kotromaniću podigao je u Tuzli 2021. godine, 621 godinu nakon njegove smrti. Član je Društva pisaca Bosne i Hercegovine, član je Predsjedništva i Glavnog odbora Socijaldemokratske partije BiH, a od 2022. godine i zastupnik u Zastupničkom domu parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

3. OŽUJKA 2024.

Središnja svečanost obilježavanja
Dana nezavisnosti BiH u Republici Hrvatskoj

24

M

MINISTAR savjetnik u Veleposlanstvu Bosne i Hercegovine u Zagrebu **Zoran Perковиć**, ispred Veleposlanstva BiH, sudjelovao je u središnjoj svečanosti obilježavanja Dana nezavisnosti BiH u Republici Hrvatskoj te se prigodnim govorom obratio prisutnima i čestitao Dan nezavisnosti BiH.

Središnja svečanost obilježavanja Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj je održana u Domu hrvatskih branitelja u Puli, 3. ožujka 2024. godine, u organizaciji Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije i Bošnjačke nacionalne zajednica Grada Pule.

Kroz poeziju, pjesmu i ples iz različitih krajeva Bosne i Hercegovine predstavili su se pojedinci, grupe i kulturno-umjetnička društva državljana BiH koji borave i žive u Istarskoj županiji. Nakon završetka zabavnog dijela programa, zaslužnim pojedincima, predstavnicima institucija i udruga dodijeljena su priznanja, koja tradicionalno svake godine, dodjeljuje Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije.

Ove godine dobitnici priznanja su: Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Poreča; predsjednik KUD Bosna Jasmin Omerović; KUD Bosna iz Istarske županije, koja ove godine slavi 20 godina postojanja i rada; novinarka lista Glas Istre Gordana Čalić Šverko, te gradonačelnik Labina Valter Glavičić.

Proslavi Dana nezavisnosti prisustvovali su i brojni gosti, predstavnici lokalne i regionalne samouprave, zamjenica župana Istarske županije Jessica Acquavita, zamjenik pulskog gradonačelnika Bruno Cergnul i predstavnici manjina Grada Pule.

7. OŽUJKA 2024.

Predstavljanje knjige Ibrahima Kajana
„Katarina kraljica bosanska”

KULTURNO-INFORMATIVNI centar Veleposlanstva Bosne i Hercegovine u Zagrebu je, povodom 545. obljetnice smrti kraljice Katarine Kotromanić rođene Kosača, organizirao predstavljanje knjige „Katarina kraljica bosanska”, čiji je autor bosanskohercegovački i hrvatski pisac Ibrahim Kajan.

Predstavljanju knjige prethodio je nastup članica i članova Mješovitog zbora i orkestra Ansambla Bosana, koji su izveli pjesme „Zemlja Tvrtka i Kulina bana” i „Zemljo moja”.

U predstavljanju knjige sudjelovali su publicist i bivši zastupnik u Hrvatskom saboru **Goran Beus Richembergh**, profesorica hrvatskog jezika i književnosti, viša znanstvena suradnica na Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje **Ermina Ramadanović**, te književnik **Ivo Mijo Andrić**.

Goran Beus Richembergh govorio je o povijesnim prilikama u srednjovjekovnoj Bosni, događajima koji su prethodili padu bosanskog kraljevstva pod osmanlijsku vlast, odnosima u kraljevskoj obitelji kao i Katarininom odlasku iz Bosne, prvo u Dubrovnik a zatim u Rim, kao i izbjegličkom životu u Rimu, pod zaštitom rimskog pape.

Književnik **Ivo Mijo Andrić** rekao je da je Katarina, iako slomljena tugom zbog gubitka svega što je imala, ostala do kraja odana svojoj bosanskoj domovini i svome narodu izloženom osvajačkim pohodima i unutarnjim vjerskim trzavicama. O svemu tome kazuje i piše Ibrahim Kajan u romanu „Katarina kraljica bosanska”. I pet stoljeća nakon progonstva kraljice

X

Q

Katarine „njezinu domovinu Bosnu i Hercegovinu zadesili su novi progoni i pomori, s različitim protagonistima i razornim materijalnim posljedicama”, rekao je Andrić.

U prepunoj dvorani Kulturno-informativnog centra, prisutnima se obratio i autor Ibrahim Kajan. Napomenuo je da o kraljici Katarini, kao povijesnoj osobi, znamo relativno malo, ali da je i ono što znamo o njenom životu, gubitku supruga i djece i izgnaničkom životu u Rimu bilo dovoljno inspirativno za osmišljavanje romanesknog lika i simbola istinskog bosanskog duha. Priča o kraljici Katarini istovremeno je i priča o Bosni, kako onoj srednjovjekovnoj tako i ovoj sadašnjoj.

Autor romana Ibrahim Kajan, objavio je više pjesničkih zbirki obilježenih islamskom duhovnošću i mistikom, knjige putopisa „Al-Sajab i kamena vaza”, „Pogled u Bosnu – tragom bosanskih kraljeva”, „Grad velike svjetlosti-mostarske vedute”, te publicističke knjige „Muslimanski danak u krvi”, „Zavođenje Muslimana” i „Bošnjak na Trgu bana Jelačića”. „Katarina kraljica bosanska” njegov je najpoznatiji roman.

26

20. OŽUJKA 2024.

Esad Bajtal: Paradoksi, dramatika i tragika sevdalinke

ق

KALENDARSKI prvi dan proljeća, u srijedu 20. ožujka/marta 2024. godine, obilježen je u Kulturno-informativnom centru Ambasade BiH u Zagrebu (KIC BiH) tribinom naslova „Paradoksi, dramatika i tragika sevdalinke” na kojoj je akademik dr. sc. **Esad Bajtal** izložio svoj pogled na povijest i važnost sevdalinke u bosansko-hercegovačkom društvu.

Voditelj KIC-a BiH, Zoran Perković, ministar savjetnik u Ambasadi BiH, uvodno je pozdravio veleposlanicu BiH u Zagrebu, Elmu Kovačević Bajtal te cijenjene uzvanike, bivšeg predsjednika RH **Ivu Josipovića**, akademika dr. **Asima Kurjaka** te **Ibrahima Kajana** koji je upravo ovdje nedavno predstavio drugo izdanje svojeg romana „Katarina kraljica bosanska”, kao i brojnu publiku.

Je li fascinacija sevdalinkom bila razlog ozbiljnom istraživanju i bavljenju njome, ili je samo istraživanje dovelo do te fascinacije, jer o sevdalinki govorite s posebnim žarom, bilo je prvo pitanje, na koje Bajtal odgovara: „Sevdalinku razumijem od malih nogu, ali počet ću s prvim paradoksom koji mi je pao na pamet, jer paradoks je i u naslovu ove tribine. Naime, to je rečenica koju je izrekao matematičar, fizičar i naravno filozof, Blaise Pascal: „Postoji logika srca o kojoj razum ništa ne zna” – prema njoj mi sevdalinka postaje potpuno jasna, sevdalinka se služi time. I od tog trenutka sevdalinku počinjem čitati kao religiju ženskog srca, odnosno religijom ljubavi koju zajedno sa ženama propovijedaju i muškarci.”

„Sama sevdalinka je prefinjena, autentična bosanska filozofija puna nevidljivih ili teško vidljivih paradoksa; zato je definiram kao bol koji pjeva, ili radost koja boli”, rekao je Bajtal, dodavši da je ona sama svjesna upravo toga – sevdalinka o sebi govori ovako „ja ne pjevam što se meni pjeva, već ja pjevam derte da otjeram”, ona je more koje se iscrpiti ne može, more koje vas nosi.

Sevdalinka je pjesma univerzalnog, antropološkog koda. Zahvaljujući toj njenoj univerzalnosti, opranosti od svakog subjektivizma, sevdalinka isijava najširu ljudsku prijemčivost i slušanost, bez obzira na naciju i jezik. Otuda njezina višestoljetna opstojnost i popularnost.

Akademik, dr. **Esad Bajtal** diplomirao je, magistrirao i doktorirao na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. U profesionalnoj

karijeri bavio se predavačkim i publicističkim radom te poslovima uređivanja tiskanih i elektroničkih medija. Urednik je, recenzent i pisac predgovora te brojnih stručnih knjiga iz oblasti kulture, umjetnosti i humanističkih znanosti. Tekstovi su mu prevedeni na engleski, njemački, francuski, mađarski, slovenski...

Široj javnosti u Bosni i Hercegovini, regiji i svijetu osobito je poznat po svojoj knjizi – monografiji *Sevdalinka, alhemija duše*.

27. OŽUJKA 2024.

Izložba slika „Priče” slikara Ivica Šimića

28

U KULTURNO-INFORMATIVNOM centru Ambasade BiH u Zagrebu (KIC BiH) u zagrebačkoj Ilici, 27. ožujka 2024. godine, otvorena je izložba „Priče” slikara Ivica Šimića.

Izložbu je otvorila i prisutne uzvanike i goste pozdravila veleposlanica BiH u Republici Hrvatskoj Elma Kovačević-Bajtal.

O izloženim radovima govorio je viši kustos u Muzeju Mimara u Zagrebu i poznati kolekcionar umjetnina **Slaven Perović**, kazavši da Šimićevo likovno stvaralaštvo prati duži niz godina. Perović je posebno naglasio originalnost Šimićevog likovnog izraza, koji kao takav je prepoznatljiv u likovnim krugovima Zagreba.

„Ovo je izložba slika o neobičnim pričama”, navodi **Ivica Šimić** i nastavlja: „Odmalena sam volio priče i bajke koje bude maštu. U mojim slikama – pričama pojavljuju se neobičan vojnik, gusan, gušćarica na Savi, Maljevičev sjekač drva, čak i svraka u par navrata... Ovoga puta hrabri gusan strada u borbi s vojnikom, a Maljevičev sjekač se obrušava na slike koje mu se baš i ne sviđaju. Gušćarica s guskama se pojavljuje u sumornom okruženju. Za razliku od romantičnog originala, u novom svijetu nema guski na prašnoj cesti i vremena kad su bajke bile moguće, a tehnologija dolazi zarobiti svijet.”

Održane skupštine Bošnjačke nacionalne zajednice

31. SIJEČNJA 2024. Izvještajna skupština Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju za 2023.

PREDSJEDNIK BNZ ZG I ZGŽ **Adis Keranović**, dr. med. pozdravio je prisutne i otvorio Skupštinu. Ustanovio je da Skupštini prisustvuje dovoljan broj delegata tako da Skupština može započeti s radom. Pozdravio je goste: **Sanju Eminović**, ministricu savjetnicu Ambasade BiH u Hrvatskoj, **Aliju Avdića**, predsjednika BNZ za Grad Sisak i Sisačko-moslavačku županiju, **Ermina Burzića**, predsjednika BNZ Primorsko-goranske županije, **Asima Kulenića**, predsjednika Vijeća BNM Grada Siska, **Armina Hodžića**, predsjednika Vijeća BNM Grada Zagreba, **Ismeta Efendića**, predsjednika udruge JaBiH i **Bermina Meškića**, predsjednika udruge Bošnjački nacionalni savjet. Predsjednik Verifikacione komisije **Faruk Islamović** izvijestio je da Skupštini prisustvuje 33 člana s pravom glasa te da prema Statutu Skupština može donositi pravovaljane odluke. Pozdravnim riječima i uz želju za uspješnim radom skupštine i BNZ ZG i ZGŽ obratili su se Sanja Eminović, Ismet Efendić i Armin Hodžić. Izvještaj o radu Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju za 2023. podnio je Adis Keranović. Osim izvještaja o radu u 2023. godini izvijestio je i o predloženim programima Savjetu za nacionalne manjine RH za 2024. s prijedlogom financijskog plana. Izvještaj o radu BNZ ZG i ZGŽ usvojen je jednoglasno, kao i prijedlog financijskog plana za 2024. Financijski izvještaj o radu Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku za 2023. podnio je potpredsjednik **Sead Berberović**. Financijski izvještaj za 2023. godinu usvojen je jednoglasno. Predsjedavajući je obrazložio prijedlog Predsjedništva za izmjene u sastavu Izvršnog i Nadzornog odbora. Član Izvršnog odbora **Davud Mešinović** zamolio je da ga se razriješite te dužnosti zbog obaveza na studiju, a u međuvremenu se angažirao u radu udruge Bošnjački nacionalni savjet što mu donosi nove obaveze. Prof. dr. sc. **Sead Alić** prije par dana podnio je neopozivu ostavku na mjesto člana Izvršnog odbora. Prijedlog je da se umjesto njih u Izvršni odbor izaberu dosadašnja članica Nadzornog odbora dr. sc. **Ermina Ramadanović** i **Lamija Cero**. Na mjesto Ermine Ramadanović u Nadzornom odboru predložen je višegodišnji aktivni član i suradnik u projektima BNZ **Mehmed Sadović**, dipl. inž. Pojedinačno se glasalo za svaki prijedlog i svi su jednoglasno usvojeni. Na Izvještajnoj skupštini za 2022. održanoj 24. 11. 2022. usvojen je prijedlog izmjene članka 32. Statuta BNZ ZG i ZGŽ kojim se definira kvorum skupštine. Zahtjev za upis promjena u Registar udruga RH bio je dostavljen nakon isteka zakonskog roka te je ponovljen što su članovi skupštine jednoglasno usvojili.

29

17. VELJAČE 2024. Redovna izvještajna Skupština Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske za 2023.

PREDSJEDNIK BNZH **Hase Salihović**, prof. pozdravio je prisutne delegate Skupštine BNZH te zahvalio svima na dolasku. Ustanovljeno je da postoji kvorum, sudjelovao je 21 delegat iz 4 članice BNZH čime su ispunjeni uvjeti za pravovaljano odlučivanje prema članku 34. Statuta BNZH. Skupštinu je vodilo radno predsjedništvo u sastavu: prof. dr. sc. **Sead Berberović**, predsjedavajući i članovi **Ermin Burzić** i **Mirela Čaušević**, dipl. iur. Izvještaj o radu Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske za 2023. godinu podnio je predsjednik BNZH Hase Salihović, a financijski izvještaj BNZH za proteklu godinu podnio je tajnik BNZH prof. dr. sc. **Sead Berberović**. Izvještaji su usvojeni jednoglasno. U BNZ za Primorsko-goransku županiju izabrano je novo čelnništvo s predsjednikom **Erminom Burzićem** koji po Statutu BNZH po funkciji postaje član Glavnog odbora BNZH, a potvrđuje ga Skupština. Za izbor drugog člana Glavnog odbora iz BNZ PGŽ predložena je **Mejrema Čačić**. Skupština je jednoglasno potvrdila izbor Ermina Burzića i Mejreme Čačić ispred BNZ PGŽ u Glavni odbor BNZH. Umjesto dosadašnjeg potpredsjednika BNZH **Rasima Alijagića** koji više nije uključen u rad matične organizacije BNZ PGŽ, predloženo je da funkciju drugog potpredsjednika do isteka mandata obavlja dugogodišnji predsjednik BNZ za Grad Sisak i Sisačko-moslavačku županiju **Alija Avdić**, što je i usvojeno. Plan rada za 2024. godinu i Financijski plan BNZH za 2024. godinu usvojeni su jednoglasno. Glasanjem su usvojene izmjene Statuta BNZH koje se odnose na razjašnjenje principa izbora članova Glavnog odbora, predsjednika, potpredsjednika i tajnika BNZH. Također, Glavni odbor BNZH predlaže Skupštini da se u članku 37. doda stavak koji glasi: *Ako za to postoji mogućnost, Predsjednik BNZH ne bi trebao za vrijeme trajanja mandata Predsjednika BNZH obnašati i funkciju Predsjednika županijske organizacije iz koje dolazi.* Prijedlog je jednoglasno usvojen.

Sociolog i akademik Ivan Markešić

Fotografija:
Zvonimir Kuhtić/Hina

30

SOCIOLOG, leksikograf i političar, akademik Ivan Markešić, umro je u srijedu u Zagrebu u 71. godini života, nakon duge i teške bolesti, potvrđeno je Hini iz obitelji Markešić.

Markešić je rođen Proslapu kraj Prozora, 1954. Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Visokome 1972., studij sociologije na Fakultetu političkih nauka 1978. i studij njemačkoga jezika na Filozofskome fakultetu u Sarajevu 1984. Doktorirao je na Filozofskome fakultetu u Zagrebu s temom Religija u teoriji sustava Niklasa Luhmanna, 1997. godine.

Radio je najprije kao prevoditelj za njemački jezik u UNIS-ovoj tvornici u Prozoru, potom na Institutu za društvena istraživanja u Sarajevu i zatim kao glavni tajnik HDZ BiH. Nakon prelaza u Zagreb radi kratko u Hrvatskom informacijskom centru, potom u Leksikografskome zavodu Miroslav Krleža, te do umirovljenja u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu.

Markešić je usporedo predavao različite oblike sociologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu od 1997./98., te bio pročelnik Studija sociologije 2002.-2004. godine.

Predavao je i na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu, na Fakultetu društvenih znanosti Sveučilišta „Hercegovina“ u Bijakovićima kraj Medugorja i na drugim visokoškolskim ustanovama.

Najviše se bavio sociologijom religije te prevodio s njemačkog jezika i na njemački jezik. Objavio je šest knjiga i više desetaka znanstvenih radova.

Uz ino, bio je suradnik na nizu izdanja Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža.

Uredio je prvi svezak Hrvatske enciklopedije Bosne i Hercegovine (Mostar 2009.), koja je započeta kao Hrvatski leksikon BiH. Premda je formalno bio zamjenik glavnog urednika, okupio je u Zagrebu suradnike nakon što je projekt bio zapao u krizu, i podigao ga na razinu enciklopedije.

Redovito je u medijima komentirao religijske odnose u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini i zagovarao međureligijski dijalog te ponekad oštro kritizirao negativne pojave u hijerarhijama vjerskih institucija.

Akademija nauka i umjetnosti BiH izabrala ga je 2018. godine za domaćeg člana.

Markešić je bio i prvi glavni tajnik HDZ-a BiH 1991. kojeg je napustio već 1992. i prešao živjeti u Zagreb. Isticao je da mu je zbog

suprotstavljajući „politici Herceg-Bosne” zapaljena obiteljska kuća u Rami. (izvor: Hina, Zagreb, 6. ožujka 2024.)

NASRTAJE NA BIH SMATRAM IZRAVNIM ATAKOM NA MENE

U rujnu 2020. godine dao je intervju za portal *Radiosarajevo.ba* iz kojeg ćemo izdvojiti neke njegove značajne poruke:

„Ja sam rođen u Bosni i Hercegovini, smatram ovo svojom domovinom, gdje mi je postojbina... Ono što me bitno određuje je tu! Ne dozvoljavam nasrtaje na sebe. Smatram da je nasrtanje na Bosnu i Hercegovinu, svedeno tko ga čini, izravan akt nasilja na mene osobno”;

O ODNOSU HRVATSKE I SRBIJE PREMA BIH

„Ako Hrvatska i Srbija tvrde da su jamci Daytonskog sporazuma, to ne znači da se oni trebaju miješati u unutarnje stvari bilo koje države, da oni određuju kakav će biti proces ovdje u Bosni i Hercegovini. Oni trebaju omogućiti, jamčiti da Daytonski sporazum, čiji su potpisnici, treba implementirati u cijelosti u ovoj državi. Dakle, ta jedna briga za Srbe, za Hrvate, gdje se smatra da je Hrvatska matična zemlja Hrvata, ili Srbija matična zemlja Srba. To je laž, glupost!”;

„Jer matična zemlja Hrvata jeste Bosna i Hercegovina, kao i Srba, kao i Bošnjaka. Nitko nema pravo oduzimati pravo, kazati Srbima i Hrvatima da je to neka ‘tuđa zemlja’, da oni trebaju živjeti u Bosni i Hercegovini, a Boga moliti da kiša pada u Hrvatskoj i Srbiji. To nije korektno i pošteno”;

O VJERSKIM ZAJEDNICAMA

„Nisu se sreli predstavnici međureligijskih zajednica, Srpske pravoslavne crkve (SPC), Islamske zajednice u BiH i Katoličke crkve, da vidimo kako oni mogu ponuditi rješenje u kojem bi mogle živjeti tri konfesije, tri religijske zajednice, te ići tim putem da ljudi prihvate tu državu kao svoju, a ne da je rastežu na tri strane. Hrvati traže pomoć u Zagrebu, Srbi u Beogradu, Bošnjaci u Ankari ili Istanbulu, a ostaje tu jedan međunarodno priznati

teritoriji, Bosna i Hercegovina u političkom smislu, koju ne žele dalje izgrađivati!?”;

„Bilo bi dobro kada bi oni u svome propovijedanju, u svojoj duhovnosti mogli izići izvan okvira nacionalnog. One jesu nadnacionalne. Kršćanstvo je i u svome pravoslavlju i u katoličanstvu, po sebi, jedna svjetska religija. Kršćani mogu biti svi ljudi svijeta, kao što je slučaj s islamom. Međutim, nažalost, ovdje se uvrijedilo mišljenje da kada kažeš da je netko Bošnjak, da mora biti i musliman. Ako je Hrvat, mora biti katolik”;

(izvor: <https://radiosarajevo.ba/>)

Link na tekst: <https://radiosarajevo.ba/metro-mahala/lica/umro-je-akademik-ivan-marcesic-nasrtaje-na-bih-smatram-izravnim-atakom-na-mene/535988>

SURADNJA IVANA MARKEŠIĆA S BOŠNJAČKOM NACIONALNOM ZAJEDNICOM ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Profesor Markešić surađivao je s Bošnjačkom nacionalnom zajednicom sudjelujući u nizu simpozija od kojih su ovi njegovi radovi zabilježeni u našem almanahu:

- *Islamizirana Europa ili europeizirani Islam? Pogled iz socioreligijske perspektive* – simpozij „Islam u Europi – stanje i perspektive”, 2012., Bošnjačka pismohrana, sv. 13., broj 38-39, Zagreb, 2014.
- *Religijski identitet kao podloga za političko djelovanje parlamentarnih stranaka u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji* – simpozij „Odnos religijskog i nacionalnog u identitetu i stvarnosti balkanskih naroda”, 2015., Bošnjačka pismohrana, sv. 14., broj 40-41, Zagreb, 2015.
- *Kako istodobno biti pravedan i moralan? – promatrano iz perspektive Luhmannove teorije morala* – simpozij „Gdje je nestao – moral”, 2016., Bošnjačka pismohrana, sv. 15., broj 42-43, Zagreb, 2016.
- *Recepcije poruka pape Franje o migrantima u crkvenoj i svjetovnoj javnosti u Republici Hrvatskoj* – simpozij „Migracije stanovništva – fenomen izbjeglištva”, 2016., Bošnjačka pismohrana, sv. 16., broj 44, Zagreb, 2017.
- *Sakralizacija ratnog zločina i njegovih počinitelja – Srebrenica kao primjer* – simpozij „Bosna i Hercegovina – Hrvatska – Europa; Društveno-historijski, politički i kulturološki aspekti”, 2019., Bošnjačka pismohrana, sv. 19., broj 47, Zagreb, 2020.

Radiosarajevo.ba

Senadin Lavić: Potkopavanje Bosne ili zašto neki žele bosanstvo ukaljati – po svaku cijenu?!

32

I dalje je dominantan balkanski mit o naciji kao plemenu koje je zaposjelo teritoriju i sve Druge iskorijenilo iz njezinog okružja. U osnovi tog procesa jeste puko otimanje zemlje na kojoj će pleme da se naseli!

TRAGIČNO je, ne epski nego provincijalno, što se u Bosni ne prihvataju novi povijesno-kulturni pokreti kao nešto normalno i nužno. Isto tako, tugu izaziva nesposobnost javnog diskursa da uoči nosioce, ličnosti, subjekte koji zastupaju određene ideje kao općevrijedne. Umjesto toga se nudi ignorancija i stari mitovi od kojih ni prošli sistemi nisu imali velike koristi. Zato se lažne veličine nameću u kontekstu provincijalnih hiperbola kao nesumnjive veličine!

O BOSANSKOJ NACIJI I SUVERENITETU BOSNE

To se zove provincijalna tragedija – nikada ne znaš šta ti se stvarno dešava.

Sadržaj te važne rasprave o bosanskoj naciji i bosanskom identitetu, koja se odvija već godinama, a ovih dana poprima nove oblike, pokazuje jasno glavnu dinamičku matricu antibosanstva i statičnu strukturu pseudo-marksističke teorije koja ne priznaje povijesnu dijalektiku, ne prihvata nadomještanje prevaziđenih konstrukcija i usvajanje novih modela društvene organizacije.

U toku je, dakle, rasprava oko bosanskog identiteta. U njoj se baca puno prašine u oči javnosti i oponenta. Čak se javnost želi obmanuti s namjernim krivim interpretacijama koncepta bosanstva. Cijela razgovorna pripovijest se pokušava zamutiti i skrenuti u pogrešnom smjeru. Bosanstvo se mora ukaljati po svaku cijenu i osporiti kao podvala zločestog „bošnjačkog

nacionalizma”! Ali, to ne ide baš tako lahko bez obzira na brojne podvale, objede, opanjkavanje, podmukle laži i prevare.

Najpodmuklija **prevara u Bosni** je prisilno razdvajanje njezinog povijesnog naroda na osnovu religijske orijentacije, prisutne stoljećima prije nacionalnih pokreta, koje je potpuno zaokruženo s povijesnim uspostavljanjem Kraljevine SHS. Tako je Bosna u 20. stoljeću prevarantski predstavljena kao zemlja dva naroda i jedne islamizirane slavenske grupe.

BOSANSTVO JE INKLUZIVNO

Potisnuta je riječ Bosanci i kao da nikada u povijesti nije postojao jedan „bosanski narod” koji je čuvao Bosnu i brinuo se o njezinom opstanku. U Bosnu je „upisan” i „učitan” izvanbosanski jezički kod (nametnuti su srpski i hrvatski jezik) koji ne potiče iz Bosne, nametnuta je etnička dioba koja dolazi iz susjednih država, preuzeta je povijest iz povijesti susjednih država s kojom bosanski katolici i pravoslavci nemaju bitne povezanosti (osnovni etnički mit je mit o zajedničkom porijeklu) i koja se ogleda u spornom narativu o „tri konstitutivna naroda” koja mogu da „raspolazu” Bosnom po svome nahodanju.

Bosanski katolici i pravoslavci pretvoreni su u nacije po direktnim uputama iz Srbije i Hrvatske i tako su postali insajderski eksponenti politika izvan Bosne. Zato se dešava da u institucijama današnje države sjede ljudi koji „rade” za susjedne države na potkopavanju Bosne.

Bosanski suverenisti znaju da je **nacija** politička zajednica slobodnih i ravnopravnih građana državljana jedne države. Danas se govori o nacijama državama članicama Organizacije ujedinjenih nacija (OUN). Danas je beskorisna i netačna tzv. Kardeljeva definicija nacije kao etničko-religijske zajednice; ona nas obmanjuje, zavlaci, drži u etničko-religijskoj zatočenosti kojom upravljaju sveštenici i etnopolitičari. U sociologiji, politologiji, antropologiji i pravnoj nauci danas je razvijen sasvim drugačiji koncept nacije koji podrazumijeva „političku zajednicu slobodnih i

ravnopravnih građana”.

Prigovor prof. Komšića, prof. Kukića, prof. Muhića i drugih da bosanstvo poništava etničko-kulturne identitete Bošnjaka, Hrvata, Srba i drugih narodnih grupa u Bosni, jeste suspektan, pogrešan i obmanjujući.

Bosanstvo je inkluzivno, humano, suverenističko – ono ne isključuje nikoga iz bosanske ukupnosti, cjelovitog bića Bosne, bosanske povijesno-kulturne i političke cjeline. Naspram toga, etnopolitika odbacuje bilo kakvu ideju bosanstva, a to onda znači i nacionalnost BiH. Druga je stvar što bi neki htjeli da je u Bosni vlast Srbije ili Hrvatske.

Napad na bosanstvo je odbrana bošnjačkog nacionalizma i antibosanstva koje je komplementarno srpskom i hrvatskom.

Dakle, DISKURS O BOSANSTVU nije usmjeren protiv naroda u Bosni: Bošnjaka, Hrvata, Roma, Srba, Jevreja i drugih. Ne može se podmetati tzv. „bošnjački nacionalizam” ili neka „muslimanska teritorija”, jer o **bosanstvu je riječ**.

BOŠNJAČKI PAPAGAJI

Kome ne odgovara razvijanje svijesti o postojaju bosanskoj naciji?

Prije svega, već odavno ne odgovara Srbiji i Hrvatskoj koje su u 20. stoljeću podvalile narativ o etničkim nacijama u Bosni i negirale povijesnu supstanciju bosanskog bića. Naravno, i dijelu bošnjačkih etno-religijskih krugova koji naciju poimaju kao etničku zajednicu kojom bi trebao upravljati jedan sveštenik i jedan etnarh.

Cjelokupna konstrukcija antibosanskog velikodravnog hegemonizma vrhuni u negaciji bosanskog identiteta, države i povijesti. Zato se poduzimaju stoljetni pothvati krivotvorenja i potiskivanja Bosne kroz kulturu, politiku, ekonomiju i sistem obrazovanja. Na te pothvate nalijeću bošnjački papagaji nacije kao etničko-religijske zajednice, navinci, što potpuno odgovara velikosrpskoj i velikohrvatskoj „hajdučiji” kao politici etničke teritorijalizacije.

Prava pljačka Bosne dešava se u kulturi kada se sve bosansko naslijeđe besramno kroatizira ili posrbljuje. Tako posrbice bez ikakva zazora lupetaju o identitetu kralja Tvrtka ili dinastije Kotromanića, što upućuje na „sprženu svijest” koja je rezultat projekta indoktrinacije koji traje od 1863. godine. Iz takvog djelovanja, koje jasno podupire Srbija od 1878. godine, nastale su stotine i stotine knjiga, tekstova, obrazovnih programa, manifestacija, emisija, predstava, filmova i drugih sadržaja koji trebaju preinačiti povijesne činjenice i oblikovati „novu svijest”. To je, ustvari, lažna ili pervertirana svijest u formi velikosrpstva i velikohrvatstva. To je new fake world ili „srpski svet”! Varalice driblaju krivotvorinama već decenijama, a mi nalijećemo na te jeftine finte!

34

Zadnjih dvadeset i pet godina svjedočimo negiranju bosanskohercegovačke države nacije, negiranju bosanskog nacionalnog identiteta kroz odbijanje provođenje dejtonskog sporazuma. Antibosanske politike traže da se bosansko potpuno poništi i da se Bosna postavi kao neka slučajna zajednica tri naroda ili, kako ih lažno imenuju, „tri nacije”. Sve tri etničke politike (BoHrSr etnopolitike) insistiraju na etničkoj supstanciji života (etnoteritorijalizacija) i obmanjuju javnost svojim glupim razmišljanjima, shvatanjima i objašnjenjima društvenih procesa.

Kvazi-marksisti su razvili politiku autodestrukcije u Bosni koja je počela prije njih kao „nacionaliziranje Bosne” od strane srpstva i hrvatstva. U osnovi politike autodestrukcije stoji navođenje Bosanaca da sami pristanu na svoj nestanak ili, drugim riječima, da pristanu da Bosna bude podijeljena između Srbije i Hrvatske. Ta politika, dakle, traži da Bosanac sam prihvati svoje uništenje da bi se ostvarili hegemonijski nacionalizmi susjeda i komšija. Bosanci su navedeni i prisiljeni na politiku autodestrukcije ili samouništenja za račun susjednih država. Moguće je jasno uočiti da je od 1918. godine nametnuta hegemonija nad Bosnom i politika autodestrukcije, odricanja od sebe, zaborav Bosne, *damnatio memoriae*, shizofrenija i raspolućenost identiteta.

MITOM OPRAVDATI HEGEMONIJU

Svako suprotstavljanje destrukciji Bosne od strane dva morbidna nacionalizma karakterizira se kao „bošnjački nacionalizam” koji se „prikriveno skriva iza bosanstva”. Obmanjivanje Bosanaca se nastavlja kroz reduciranje politike na etničko-religijske mitove i destrukciju vladavine prava. Dubravko Lovrenović je izvrsno pokazao kako se provodi kroatiziranje bosanskog srednjovjekovlja s ciljem da bi se na mitu opravdalo hegemonijsko postupanje zagrebačke politike prema Bosni.

Nije uopće kompatibilno s postojanjem bosanske države nacije (BiH) preferirati i pozivati se na „nacionalni identitet” susjednih država, kao da ne postoji država BiH, internacionalno priznata nacija, subjekt internacionalnog prava, svjetski priznata politička jedinica. To je, najblaže rečeno, vrlo neukusno, podrivački i protučinjenično! Da li to suštinski znači nepriznavanje nezavisnosti, suvereniteta i povijesno-političkog identiteta Bosne i Hercegovine?

Zašto se nameće „tronarodna zajednica” (etnotrinitet → etnoteritorijalizacija) spram zajednice građana kao ravnopravnih i slobodnih? Može se tvrditi da zastupanje „srpske” i „hrvatske” nacije u nezavisnoj i suverenoj državi Bosni i Hercegovini znači jednostavno negiranje suvereniteta i samostalnosti Bosne. Svi građani, državljani nezavisne i suverene države BiH su pripadnici bosanskohercegovačke nacije! To su svi ljudi koji žive u Bosni i Hercegovini, a oni mogu pripadati raznim kolektivitetima ili narodnim grupama (Bošnjaci, Hrvati, Jevreji, Romi, Srbi i drugi). U bosanskoj naciji se ispunjava stoljetni tok bosanskog političkog bića.

Oni bi zaustavili Bosnu koja više od hiljadu godina teče. Pa to je nemoguće!

(izvor: Radiosarajevo.ba 20. 2. 2024. – prenosi-mo uz pisano odobrenje uredništva)

Link na tekst: <https://radiosarajevo.ba/metromahala/ja-mislim/senadin-lavic-potkopavanje-bosne-ili-zasto-neki-zele-bosanstvo-ukaljati-po-svaku-cijenu/533771>

Radiosarajevo.ba

Akademik Esad Duraković: O bosanstvu ili nasilju nad povijesnim i naučnim činjenicama

U trenutku kada smo završili pripreme za tisak ovog izdanja Bošnjačkog glasa ni slutili nismo da će tekst akademika Durakovića, od 28. siječnja ove godine, što smo ga prenijeli s portala Radio Sarajevo – biti jedan od njegovih posljednjih.

Ataci na državnost Bosne i Hercegovine intenziviraju se. Započeli su 1992. godine internacionalnom oružanom agresijom, a sada nove snage jurišaju na državnost BiH poricanjem prava njenim građanima na nacionalni identitet u značenju državnosti, državnog identiteta.

TO je poenta koja ih demaskira: poricanje prava Bosancima i Hercegovcima na naciju/nacionalni identitet jest u funkciji **poricanja i rušenja državnosti BiH**. Prema njihovoj krivotvorenoj argumentaciji, samo građani Bosne i Hercegovine nemaju državni identitet nominiran kao bosanski, ili bosanskohercegovački, a bolje je bosanski radi njegove povijesne utemeljenosti. Tako je – opet prema njihovome – **BiH jedina zemlja čiji građani ne mogu biti kao što su građani drugih zemalja** (Švicarci, Francuzi, Amerikanci i svi drugi). Ovi poricatelji pripadnosti državi u kojoj žive (smatrajući svojim glavnim gradom neki od gradova susjednih zemalja) čine **kvazi-teorijske, kvazi-povijesne i svakojake još vratolomije** praveći zbrku među pojmovima koji su apsolutno jasni i naučno definirani, a to su pojmovi narod i nacija.

NEGIRANJE BOSANSTVA

Notorna znanstvena činjenica je – pojednostavljeno rečeno – da je narod etnička zajednica koju karakterizira etničko, jezičko i kulturalno srodstvo njenih pripadnika te kultivirana svijest o cjelovitosti te zajednice, kao i svijest o njenoj posebnosti u odnosu prema drugim etničkim zajednicama. Nacija je pak šira društvena zajednica koja se, za razliku od etničke skupine (naroda) odlikuje ekonomskom, političkom i institucionalnom povezanošću i sviješću o sebi kao takvoj. Ona može biti „sastavljena” od više etničkih skupina. **To je Bosna (i Hercegovina, dabome); to je država.**

Međutim poricatelji bosanskohercegovačkog identiteta, odnosno bosanske nacije, svjesno brkaju ta dva pojma – prema potrebama njihovih krajnjih ideoloških i političkih ciljeva.

Zaista je suvišno ukazivati takvima na obilje literature o jasnom diferenciranju ova dva pojma koji nisu u koliziji. To su naprosto dvije vrste identiteta koje ima jedna te ista osoba a može imati i više identiteta koji nisu uzajamno isključivi: **Bošnjak je istovremeno i Bosanac, Evropljanin**, može biti musliman, pripadnik neke druge vjere ili ateist itd. Poricatelji valjda znaju za te (naučne) činjenice, ali ih krivotvore zarad ostvarenja već postavljenih ideologijskih i političkih ciljeva, a tamo gdje se krivotvore činjenice za ostvarenje političkih ciljeva – tu nema nauke niti suvise rasprave: riječ je o ideološko-političkim predrasudama s kojima nije moguće voditi dijalog.

I u jednome dijelu bošnjačkog korpusa pravi se pometnja negiranjem bosanstva (bosanstvo je utemeljeno u povijesnom nazivu Bosna) i insistiranjem samo na etnonimu Bošnjaci. Time se daje ogromna podrška etnohegemonijama susjeda/komšija i njihovim ekspoziturama u BiH.

Subjekti u bošnjačkome korpusu koji insistiraju samo na bošnjaštvu poričući bosanstvo, a što je fatalno pogrešno, dužni su – radi **povijesti i budućnosti** – otkloniti zbrku i prosvjećivati ljude u vrlo jednostavnoj istini koju nikada nije suvišno ponoviti – da je Bošnjak istovremeno i Bosanac, da kao takav može biti musliman ili ateist itd., što su naprosto različite vrste identiteta, te da Bošnjaci imaju budućnost samo u cjelovitoj, suverenoj državi ravnopravnih građana.

Nasuprot tome, insistiranje samo na etniji/etnonimu vodi isključivo ka etnoteritorijalizaciji BiH, a krajnji rezultat je uništenje države BiH i pripajanje njenih teritorija susjednim etnohegemonijama. Bošnjaci i Bosanci su povijesni, autohton evropski narod. Zahvaljujući svome kosmopolitizmu, opstaju ovdje stotinama godina preživjevši nekoliko genocida. Insinuiranje danas da su Bošnjaci/Bosanci orijentirani antievropski, antizapadnjački, inklinirajući prema nekim orijentalnim kulturama, apsolutno je netačno i ono je, zapravo, u funkciji negativnog markiranja Bošnjaka kao potencijalne mete.

POVIJESNE ČINJENICE

Ne ulazeći ovom prilikom u suvišnu akademsku raspravu o ovome, jer je to odavno i

nedvojbeno apsolvirano, navest ću samo nekoliko elementarnih činjenica koje poricatelji marljivo ignoriraju.

1. **Bosna kao državno-pravni subjekt postoji stotinama godina, znatno prije njenih susjeda.** Kako je onda moguće poricati bosanstvo kao identitet?!
2. **Bosna kao državo-pravni subjekt je preživjela, i nadživjela, moćne imperije koje su odumrle, a ona nije.** Dakle, njen državni identitet počiva duboko i kontinuirano u povijesti.
3. **U ZAVNOBiH-u su ovjereni temelji njene državnosti.**
4. **I danas je ona država, uprkos međunarodnoj agresiji i njenim vjerolomnim, marljivim poricateljima.**
5. **U kvazi-raspravi o bosanskoj naciji, njeni poricatelji posežu za navodnim argumentom po kome je prije vijek ili dva završeno formiranje nacija.** Pa, upravo bosanska povijest svjedoči o tome stotinama godina. Njene ustavne patriote ne insistiraju na nečemu novom već na onome što imaju stotinama godina a što im se danas osporava agresivnim ideologijama susjeda i njihovim „domaćim izvođačima radova”.
6. **Ova zemlja i država uvijek je bila satkana od više etničkih skupina i religija – kosmopolitski uzorna i neuništiva, sa dugovječnim državno-pravnim subjektivitetom.** Kako se onda može tako očiglednom, dugovječnom i otpornom identitetu osporavati pravo da njeni građani budu nacija?!

Takav rezon, ili taj kurs, zapravo je u dramatičnom sukobu s povijesnim činjenicama i sa promišljanjem u skladu sa znanstveničkim metodama, jer – suočeni smo, zapravo, sa flagrantnim ideologijskim i političkim nasiljem nad povijesnim i naučnim činjenicama.

(izvor: Radiosarajevo.ba 28. 1. 2024. – prenosi-mo uz pisano odobrenje uredništva)

Link na tekst: <https://radiosarajevo.ba/med-tromahala/ja-mislim/akademik-esad-durakovic-o-bosanstvu-ili-nasilju-nad-povijesnim-i-naucnim-cinjenicama/530769>

Redakcija
Fotografije:
redakcijska arhiva

Škrinja starih priča

Sredinom siječnja ove godine, u dječjem vrtiću Siget, autorica Azra Mehić predstavila je slikovnicu „Baula moga djetinjstva 2”, koju je objavila Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju.

„Teta, jel’ ona stvarno piše slikovnice?”, komentar je dječaka Jakova iz Dječjeg vrtića Siget nakon što nas je u vrtiću posjetila spisateljica Azra Mehić i predstavila svoju novu slikovnicu, bilježi Sonja Srebačić, pedagoginja u dječjem vrtiću.

„U NAŠEM vrtiću se oduvijek njeguje čitanje priča, ali doživjeti da nam autor slikovnice čita osobno, bilo je neopisivo iskustvo za našu dječicu”, zapisuje Sonja Srebačić i nastavlja: „Djeca su pažljivo slušala jednu od bošnjačkih narodnih priča koju je odabrala autorica. Prekrasno je bilo vidjeti ozarena lica prožeta emocijama kako se uživljavaju i zamišljaju razne zgode iz priče. Nakon priče autorica ih je upoznala sa značenjima njima neobičnih riječi.”

Novinarka HRT-a **Hana Gelb**, u emisiji multinacionalnog magazina Prizma 20. siječnja ove godine, predstavila je autoricu Azru Mehić koja opisuje svoje djetinjstvo: „Nije bilo baš crtića, jedan prije dnevnika u moje vrijeme i umjesto društvenih igara, svi bi se zamotali u krevet i tata nam je pričao priče i dočaravao. Kada bi pričao Čudotvorni prsten taj bi prsten sakrili u čarape i tražili. Uvijek je dao poruku iz tih priča, vidiš ovaj je krao i varao – nije dobro završio u životu, ovaj je lijepo i dobro činio svima. Tako je kroz te priče pokušao prenijeti neku poruku o životu kako se treba ponašati i odnositi. To je meni tako lijepo ostalo da sam htjela na takav način i dalje odgajati svoje sinove i drugu dječicu.”

Osam godina nakon izlaska prve knjige „Baula mog djetinjstva” izašao je njen nastavak. U ovoj knjizi Azra Mehić donosi dvije bošnjačke narodne priče u kojima su ženski likovi svojom mudrošću i strpljenjem spasili glavne likove od nevolje. „Baula mog djetinjstva 2” donosi dvije priče: „Dram jezika” i „Bošnja u Stambolu”.

Na obje knjige s njom je surađivala **Hana Čerimagić Sarić**. Ova majka četvero djece, završila je Likovnu akademiju, radila u raznim galerijama, kao asistentica u školi. Iza nje su brojne scenografije i lutke u kazališnim predstavama. Nakon što je u prvoj slikovnici udahнула život Titizu i Džometu, sad je iz njene olovke izašao i Bošnja u Stambolu. Druga ilustratorica, **Tara Stokić**, petnaestogodišnja je srednjoškolka kojoj je ovo prvo takvo iskustvo. Ovako ga opisuje: „Dok sam ilustrirala ovu priču mene je to podsjetilo na Romea i Juliju. To smo baš imali smo za lektiru. No, dosta me zbunjuje knjiga pošto je na starobosanskom i ima puno izraza koje ne razumiješ tako da se to mora detaljno pročitati”.

37

Fotografija:
redakcijska arhiva

Ansambl BOSANA poziva nove članove

MJEŠOVITI zbor i orkestar ansambla Bosana djeluje od 2002. godine pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju. Na repertoaru su tradicijski bosanskohercegovački napjevi, sevdalinke i starogradske pjesme, te duhovne pjesme, ilahije i kaside, obrađene za četveroglasni mješoviti zbor, no, zbog sadržajne raznolikosti, program se upotpunjava i pjesmama različitijske stilske provenijencije.

Rad sa zborom odvija se tijekom cijele godine osim ljetnih praznika. Radi se u grupama (u početku) zatim s cijelim ansamblom uz pratnju

instrumentalnog sastava. Zbor ima oko trideset članova, a orkestar, pod vodstvom Edina Džaferagića, pet članova.

Ansambal je osnovao prof. Fuad Ahmetspahić, a sadašnji je umjetnički voditelj i dirigent magistar muzike Ivan Buljan, mag. mus. Uz audiciju, zbor i orkestar u svoje redove primaju nove članove. Potrebna je dobra volja, a poželjno i prethodno iskustvo u sličnim sastavima.

Zainteresirani se mogu javiti na bnz.zg.zgz@gmail.com ili četvrtkom u 19 sati kada ansambal održava probe na adresi Ilica 54.

Tekst i fotografija:
Alma Halilović

Obilježavanje dana materinskog jezika

38

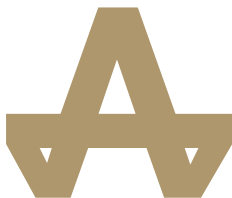
POVODOM Međunarodnog dana materinskog jezika, 21. veljače, učenici osnovnih i srednjih škola, pripadnici nacionalnih manjina Grada Zagreba i Zagrebačke županije, polaznici materinskog jezika po modelu B i C na albanskom, bosanskom, češkom, mađarskom, makedonskom, poljskom, ruskom, srpskom i ukrajinskom s nastavnicama pripremili su program „Pričaj mi na svom jeziku 2024.”

Kao i svake godine Koordinacija vijeća nacionalnih manjina grada Zagreba obilježava dane materinskog jezika. Ove godine, 16. ožujka, slavili smo jubilarnih 10 godina od početka obilježavanja u prostorijama kino dvorane Studentskog doma „Stjepan Radić”. Proslavu su uveličale ukrajinska, mađarska, češka, ruska, makedonska, bosanska, srpska i albanska nacionalna manjina.

Predstavili su se učenici osnovnih i srednjih škola koji pohađaju izborni predmet jezika svoje nacionalne manjine.

Kao i proteklih godina svoje učešće imali su i učenici bošnjačke nacionalne manjine koji pohađaju izborni predmet bosanski jezik i kultura po modelu C u gradu Zagrebu. Na prostoru grada Zagreba nastava se izvodi u dvije osnovne škole (OŠ Borovje i OŠ Žitnjak) u dvije odgojno-obrazovne skupine i Islamskoj gimnaziji dr. Ahmed Smajlović. Ove godine predstavili su se učenici razredne nastave OŠ Borovje u zajedničkoj točki nacionalnih manjina, a u samostalnoj učenica drugog razreda Narin Meškić s recitacijom „Zapis o zemlji” bosanskohercegovačkog književnika Mehmedalije Maka Dizdara, dok su se učenici predstavili igrokazom „Kod Uzeira i Fate”. Učenike je pripremala učiteljica Alma Halilović.

Šetnja sa Stevanom

DA krenemo onda u konačnu ovu šetnju, brate Stevane. Zar nismo već kazali sve – govoreć jezikom u kom stanuje božansko, i miriše lipa, slavenska sasvim, a pomalo ledna – zar nismo već kazali sve, nije li već prozvana bila svaka stvar, spomena vrijedna?

Da krenemo u izlišnu ovu šetnju, Stevane brate. Još jednom nam valja običi grad, i svesti, na koncu, račun: zbog čeg se traćilo vrijeme, na što se trošila snaga, i čemu mrćio papir? Nije zár: u ime strofe, i stiha, i presvijetle pjesme?

Da krenemo u žalosnu ovu šetnju, Stevane moj. Nek bljesne munja minulih godina! Način ljudski u svemu, jesmo li naši? Vrlina i znanje, jesu li uporedo rasli? Govor svekoliki bijaše li nužna svjetiljka od riječi, svjetlost na čelu – kako smo željeli da bude?

Da krenemo, brate, ponovo istim putem. Al najprije: zaboraviti treba oholo ono lijepo kazivanje, nipošto birati riječi, već pustiti s lanca pseto govora, nek laje i sikće, utrobom izvrnutom. Nipošto reći: kao, jer neuporedive su stvari i ništa ničemu nije nalik.

Istim ćemo krenuti putem, i ponovo iste gledati stvari, ali iz drugoga sada ugla – iz općeg ugla, i pod drugim svjetlom, pod svjetlom apsolutnim. Iste ćemo one žene gledat, kako nose svoja tijela, i nikad ne znaju, nikad, šta uzimaju, dok nam se daju. Nešto nam više grubosti treba, po koži lirike – bič činjenice!

Jer hoću, anđele, da pokažem ti Noć. Mjesta gdje skuplja se ološ, neopjevan još. (Pesnici, eno, regulišu nišanske sprave, na mjesječinu naslonjeni, u beskrajnom polju manevara izlišnih!) Da pokažem, hoću, taj život, stvarniji od ovog uz stihove (sa placebom, iz dana u dan), harmoniju alkohola, noćne tetovaže, javna kupatila, kuhinje narodne!

Posvuda, ljudi u poslu, ljudi na djelu, oporba, pogodba, mudrost popuštanja, koristan vjetar,

iz trbuha i sa mora! Pa kome je, ikada, trebala
naša patnja anahrona! Tu, gdje nekada hapsana
je bila – trgovište, gužva: u ljeto – bostan,
zimus – kupus, između – zelen, paprika i peršun.
Cvate trgovina, zri retorika, u naglom usponu
igre na sreću!

Tamo je Pobjednik podigao Hram, od pobjeda
silnih da iskupi dušu. Tu možemo stati, tu čuti
možemo kako nam raste kosa, kako niču nokti, kako
truhnu zubi, kako sjajno radi prijemni aparat,
za posmrtnu obradu skupljajuć podatke! Avaj,
kud nestade moj leteći čilim puberteta?

Ja sada vidim samo stvarnost: granice moga
tijela su i granice moga duha! Je li to kazna
za dvostruki moj ateizam? Neka i jeste, ali ja
za sobom ostavljam kost, ja ključnu za
sobom ostavljam kost, i po njoj biće
rekonstruisano biće ove nesreće!

Čitači budući naši tako će pronać zvučnu onu
tačku, kad most se ruši, kad sve se ruši, u
utrobu svoju, u suštinu. I onaj koji ovo piše,
u golo će da se pretvori stablo, u zimsko stablo
golo, koje raste iz betona, s lišćem od jauka,
s granama od krika!

Ulicom prolazi, eno, vojnička majka, Šuhra
Milosnica. Travnjaci, mirno! – Nas, međutim,
čekaju poslovi, javna djelatnost što ne trpi
odlaganja, književne večeri, humor i satira:
Kuda sa konjima? U sonet, u sonet, u kola
pod bič! Kuda sa ovcama? U sonet, u sonet,
u klaonicu pod nož! Kuda sa ljudima? U rime,
u drame, u rov i u grob!

Ovdje je truhnuo bidermajer, tamo krepavala
Evropa: tuga i leš prekriven zastavom:
liberte, egalite, fraternite, tj. mladost,
siromaštvo, dobro raspoloženje! Pogledaj tamo:
životna radost u propnju stenje, onamo, vidi: pognute
glave, crni jarboli, bandiera bianca, bandiera bianca!

Pa gdje nam je barka? Ovamo čamac! Dodaji
lavor! Priteži uže! Zaveži! – Zar nismo, već
davno, kazali sve, što trebalo je reći?
Duh Sidranov, eno, lebdi nad Miljackom!

ABDULAH Sidran (2. 10. 1944. – 23. 3. 2024.), bosanskohercegovački književnik i scenarist. Studirao je jugoslavistiku na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje je radio kao urednik u studentskom listu *Naši dani*, suradnik na Radničkom univerzitetu „Đuro Đaković“, od 1979. kao slobodni umjetnik te potom dramaturg na TV Sarajevo. Do aprila 1992. bio je zaposlen na RTV Sarajevo, kao „vodeći dramaturg“. Pjesmama se javio sredinom 1960-ih u zagrebačkom Telegramu, u generaciji mladih književnika koju često nazivaju „šezdesetosmaškom“. Nadahnut bosanskim poetskim naslijeđem, objavljuje pjesme prožete meditativnošću i duhovnošću, sa Sarajevom kao središnjim pjesničkim motivom („Šahbaza“, 1970; „Kost i meso“, 1976; „Sarajevska zbirka“, 1979; „Bolest od duše“, 1988; „Sarajevski tabut“, 1993; „Zašto tone Venecija“, 1996; „Partizansko groblje“, 2011), prozu („Potukač“, 1971; „Prepoznavanje prirode i društva“, 1982), putopise i zapise („Zdravo Bosno, stižem iz Sarajeva“, 1996), drame i novinske tekstove. U ratu objavljena, knjiga njegove poezije „Sarajevski tabut“ nagrađena je priznanjem, „Nagradom slobode“, PEN-centra Francuske. Za svoje pjesničke knjige nagrađivan je književnim i društvenim priznanjima (Šestoaprilska nagrada grada Sarajeva, Godišnja nagrada Udruženja književnika BiH, Godišnja nagrada Izdavačkog preduzeća „Svjetlost“, Zmajeva nagrada). Objavio je autobiografski roman „Otkup sirove kože“ (2011). Velik ugled stekao je scenarijima za igrane filmove Emira Kusturice „Sjećao li se Dolly Bell“ (1981) i „Otac na službenom putu“ (1985); za oba je nagrađen Zlatnim arenama za scenarij na filmskom festivalu u Puli. Pisao je scenarije za filmove Slobodana Praljka („Jegulje putuju u Sargaško more“, TV film, 1979; „Povratak Katarine Kožul“, 1989), Ademira Kenovića („Kuduz“, 1989; „Savršeni krug“, 1997) i Benjamina Filipovića („Praznik u Sarajevu“, 1991). Izabrana djela u pet svezaka izdana su mu 2004. Bio je redoviti član Akademije nauka i umjetnosti BiH od 2008.

41

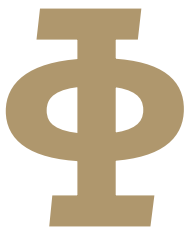
Književna djela (izbor): Šahbaza, Kalibar 70, Sarajevo (1970.); Potukač, Centar za društvene djelatnosti omladine, Zagreb (1971.); Kost i meso, Veselin Masleša, Sarajevo (1976.); Dječija bolest : Otac na službenom putu, kazališni komad, Zajednica profesionalnih pozorišta BiH, Sarajevo (1983.); Otac na službenom putu, Mladost, Beograd (1985.); Bolest od duše, Univerzitetska riječ, Nikšić (1988.); Potukač, Zadrugar, Sarajevo (1990.); Sarajevska zbirka, izabrane pjesme, Svjetlost, Sarajevo (1991.); Sarajevski tabut, Bosanska knjiga, Sarajevo (1994.); Dvije grafike, dvije pjesme, poetsko – likovna mapa, Safet Zec/Abdulah Sidran, Udine (1994.); Planeta Sarajevo, BiH savez – Merhamet, Stockholm (1995.); Zdravo Bosno, stižem iz Sarajeva, putopis, Kameleon, Tuzla (1996.); Zašto tone Venecija, Bosanska knjiga, Sarajevo (1996.); Sarajevska zbirka i druge pjesme, Svjetlost, Sarajevo (1997.); Sarajevska zbirka, Preporod, Sarajevo (1999.); Sarajevska zbirka i druge pjesme, Sarajevo – Publishing (1999.);

U Zvorniku ja sam ostavio svoje srce, Bosnia Ars, Tuzla (2002.); Kuduz, filmski scenarij, Vrijeme, Zenica (2003.); Kuduz, Bemust, Sarajevo (2003.); Sjećaš li se Doli Bel, Bosanska riječ, Sarajevo (2003.); Sarajevski tabut, Civitas, Sarajevo (2004.); Tvrđava Meše Selimovića, dramatisacija i scenarij, Oko, Sarajevo (2004.); Izabrana djela I – V: Pjesme, Proze, Filmski scenariji, Putopisi, Publicistika, Bosnia Ars, Tuzla (2004.); Sarajevska zbirka i druge pjesme, Svjetlostkomerc, Sarajevo (2006.); Morija, Pres-sing, Sarajevo (2006.); Morija, Svjetlostkomerc, Sarajevo (2006.); Pjesme poslije rata, Svjetlostkomerc, Sarajevo (2006.); Izabrane pjesme, Dinex, Beograd (2007.); Morija, Šahinpašić, Sarajevo (2007.); Dobročinitelj (sa Mersadom Berberom), Bošnjački institut, Sarajevo (2008.); Suze majki Srebrenice, Bemust, Sarajevo (2009.); Otkup sirove kože, roman, Službeni glasnik Beograd (2011.); Oranje mora, publicistički tekstovi, Buybook, Sarajevo/Zagreb (2015.).

Književne nagrade i priznanja (izbor): Godišnja nagrada Udruženja književnika BiH (1979.); Godišnja nagrada izdavačkog preduzeća Svjetlost (1979.); Zmajeva nagrada – Matica srpska, Novi Sad (1980.); Šestoaprilaska nagrada grada Sarajeva (1986.); Nagrada za slobodu govora i izražavanja Fondacije za slobodu govora i izražavanja, USA (1993.); Nagrada Slobode PEN – centra Francuske (1994.); Premio letterario 1996. della Fondazione Laboratorio Mediterraneo; Nagrada Skender Kulenović (2002.); Godišnja nagrada BZK Preporod (2002.); Bosanski stećak – nagrada Društva pisaca BiH za životno djelo (2004.); Premio letterario dedicato a Umberto Saba, Trieste (2005.); Velika Plaketa Kantona Sarajevo (2006.); Nagrada „25. novembar“, Sarajevo (2018).

Filmografija: Jegulje putuju u Sargaško more, TV drama (1979.); Veselin Masleša, 78 minuta, TV film (1981.); Sjećaš li se Dolly Bell? Debitantski, igrani film, (1981.); Otac na službenom putu, igrani film, (1985); Oslobođanje Isidora Katanića; Povratak Katarine Kožul, igrani film, (1989.); Kuduz, igrani film, (1989.); Praznik u Sarajevu, igrani film, (1990.-1991.); Savršeni krug, prvi dugometražni poslijeratni igrani film, sniman u Sarajevu i u BiH, 110' (1997.); (A)torzija, kratki igrani film (2002.).

Filmske nagrade i priznanja: Zlatna Arena, jugoslavenskog filmskog festivala u Puli za scenarij filma Sjećaš li se Doli Bel; Zlatna Arena, istog festivala, za scenarij filma Otac na službenom putu; Zlatna Arena, istog festivala, za scenarij filma Kuduz; Nagrada Vjekoslav Afrić, za doprinos jugoslavenskoj kinematografiji; Felix, nagrada Evropske filmske akademije, za film Kuduz; Kaciga celjskog viteza, za film Savršeni krug; Zlatni lav, filmskog festivala u Veneciji, za film Sjećaš li se Doli Bel; Zlatna palma, filmskog festivala u Kanu, za film Otac na službenom putu; Nominacije za Oskara: Sjećaš li se Doli Bel, Otac na službenom putu, Atorzija; Počasni doktor (Doctor honoris causa) Univerziteta za audiovizualne umjetnosti Evropske filmske akademije ESRA Paris–Skopje–New York.

Iz obiteljskog albuma

BOŠNJAČKI

E

ELMA KOVAČEVIĆ BAJTAL: „Usponi i padovi u odnosima dvije zemlje jesu postojali, ali u posljednje vrijeme svjedoci smo uzlazne putanje u odnosima BiH i Hrvatske. U pitanju je proces koji traži kontinuirani angažman svih nas. Konačno, i neizbježno, da bi uspio to mora biti obostrano neupitan dobrosusjedski cilj.”

KULTURNO-INFORMATIVNI CENTAR Ambasade BiH mjesto je susreta i prostor zbližavanja i predstavljanja kulture, tradicije, običaja i svega što nas povezuje.

BOŠNJAČKI GLAS, oglašava se u ovoj godini s planiranih šest brojeva, širimo i broj suradnika, ali to ovisi i o vama koji nas pratite ovdje te na web stranicama i na društvenim mrežama. Otvaramo prostor razgovora o svim temama koje se tiču djelovanja i rada bošnjačke zajednice. bosnjackiglas@gmail.com

B

OD siječnja 2020. godine, kada smo započeli s novim vizualnim i sadržajnim konceptom, objavili smo 31 izdanje časopisa.
